

EURÓPA MEGINT SZÓBA ÁLL MAGÁVAL

A szeptember Európában arról szólt, hogy megint szóba állnak egymással az Öreg Kontinens vezetői. De persze jobban tesszük, ha nem süllyedünk az önelégültség foteljébe, mert a teendők intézéséről még sokat kell tárgyalni. De legalább összejtették. A félèves szlovák EU-elnökség kétszer is vendégül látta a többi tagállam vezetőit.

Kezdjük időrendben a pozsonyi kastélyban rendezett nem hivatalos csúcstesztezzettel. Az eredmény röviden? Nem veszték össze... De természetesen a britek exit-döntése óta első EU-csúcs hosszabb értékelést érdemel. Ezt Francois Hollande francia elnök kísérelte meg. Négy fő pontban határozta meg a tennivalókat: Az EU határainak megvédeése, a biztonság, a gazdasági fejlődés és az ifjúság jövője a legfontosabb kérdések, amelyekkel az Európai Uniónak meg kell birkóznia. A feladatokat a „Bratislava Program”-ban foglalták össze.

A legfontosabb témakörben Hollande felszólította a tagországokat az EU külső határ-védelmének megerősítésére. Szeretné elérni, hogy az Unió vonja ellenőrzése alá a migrációs folyamatot, de ugyanakkor mindazok, akik jogosultak a menedéjogra, megkapják a szükséges segítséget. Nagyobb támogatást ígért azoknak a tagállamoknak, amelyek a migráns-áradat terheinek zömét viselik, így Görögországnak, Olaszországnak és Magyarországnak.

A francia államfő szólt arról is, hogy az EU vezetői nem kerültek el a kellemetlen témákat. Napirenden volt a gyakran bírált, EU és Törökország közötti migrációs megállapodás, a közel-keleti háború és a migráció hatása, a populista és rendszerellenes pártok népszerűségének növekedése és az európai biztonsági együttműködés kérdése egy olyan időszakban, amikor az Egyesült Királyság kilép az Unióból.

A biztonsági témakörben szeptember utolsó hetében jöttek össze Pozsonyban a tagországok védelmi és külügyminiszterei, akik egy európai védelmi erő létrehozásáról cseleltek véleményt – természetesen egyelőre eredmény nélkül. Az erre célzó olasz javaslat – jelentette a „Corriere della Sera” című olasz napilap – „minőségi ugrást” követel az európai védelem terén. Így például az EU-ban „felállított, de soha nem alkalmazott” többnemzetiségű zászlóaljkat bevetését szorgalmazza. Egy brüsszeli főhadiszállás tervezné és irányítaná a közös műveleteket. A dokumentum úgy fogalmaz, „az erőket, parancsnokságot, ellenőrzést, manőverezést és beavatkozási

képességeket megosztani hajlandó országok Európai Multinacionális Erőt hoznak létre, amely az EU főhadiszállása állandó rendelkezésére áll és a jövőbeli integrált európai erő kezdeti magja lehet”. A NATO és az ENSZ szolgálatába is állhat, és nyitott marad a később csatlakozni kívánó államok előtt.

Ha már az olaszoknál vagyunk: Két olasz politikus különleges kritikával illette a pozsonyi csúcsot. Sandro Gozi EU-s államtitkár egy interjúban hangsúlyozta, úgy tűnik, hogy az EU a migráció, a biztonság és a növekedés terén is felelősséget akar vállalni, de gyakran ezt konkrét lépés nem követi. „A lengyel és a magyar kollégák” javasolta „rugalmas szolidaritást” egy fogalmi ellentmondásnak (condradictio in terminis) nevezte. Főnöke, Matteo Renzi miniszterelnök még keményebben fogalmazott: „Pozsonyban semmilyen átörítés nem következett be.” Az EU vezetőinek csúcstalálkozóin készült közös fotók keveset érnek, ha a helyzet nem változik. „Ha változtatni akarnak, mi készen állunk. Ha csak megakarnak lenni valahogy, fotózzanak egyedül”, mondta, és hozzátette, nem ijedt meg attól, hogy nem kapott meghívást Berlinbe Angela Merkel német kancellár, Francois Hollande francia államfő és Jean-Claude Juncker európai bizottsági elnök találkozójára.

Végül marad egy negyedik találkozó értékelése, amelyen Bécsben a határok védelméről és a menekültügyi válságban érintett országoknak, például Görögországnak való segítségnyújtásról tárgyaltak. Már az összejövetel előtt el lehetett könyvelni egy szennációt: Christian Kern osztrák kancellár a „Der Standard” című osztrák lapnak olyanokat mondott, mint: „A közös uniós megoldás hiányában érzékelhető türelmetlenség miatt érthető Magyarországnak menekültpolitikája.” Kern szerint Ausztria haszonélvezője Orbán Viktor miniszterelnök menekültpolitikájának, hiszen ezáltal sokkal kevesebb ember érkezik Ausztriába és Németországba. „Törődnünk kell a helyzet negatív következményeivel is, hiszen amint megindulnak az emberek, egy másik európai határszakaszhoz tolódik a probléma.”

A találka maga az osztrák lapok véleménycikkei szerint ugyan konkrét döntés nélkül ért véget, mégis fordulópontot jelent az európai menekültügyi politikában. Kern kezdeményezésére eljött az osztrák fővárosba Dimitrisz Avramopoulos migrációs ügyekért felelős uniós biztos, Angela Merkel német kancellár, és a

kelet/délkelet-európai régió legtöbb kormányfője, az albán, a bolgár, a görög, a horvát, a magyar, a macedón, a román, a szerb, és a szlovén. Avramopoulos megerősítette: Az Európai Bizottság nem hagyja magára a nyugat-balkáni migrációs útvonal által leginkább érintett országokat. Már elkülönítették a pénzt Bulgária számára, és Szerbiának, valamint Macedóniának is adnak anyagi támogatást. A görög politikus úgy értékelte, hogy az elmúlt egy évben nagy utat sikerült megtenni, a nyugat-balkáni útvonalon érkező menedékkérők száma drámai módon csökkent. A bizottság számára továbbra is elsőbbséget élvez az EU és Törökország megállapodásának végrehajtása. Avramopoulos hangsúlyozta: „Fáradhatatlanul” dolgoznak azon, hogy mielőbb működni kezdessen a közös, európai parti- és határőrség.

Végül álljon itt Orbán Viktor értékelése a Kossuth Rádió Vasárnapi újság című műsorában: Véd- és dacsözvetség van a közép-európai nemzetek vezetői között arról, hogy „márpedig mi meg fogjuk védeni” az országainkat – mondta Orbán. Előrelépésnek nevezte, hogy a balkáni útvonal védettebb lett a törökökkel kötött megállapodásnak, a balkáni országok erőteljes fellépésének és a magyar állhatatosságnak köszönhetően. Kiemelte ugyanakkor, hogy még nagyon sok bajjal kell megküzdenni. Példaként említette, hogy a nyáron Olaszországot gyöttrő „migránsbeáramlás” az ősz beálltával várhatóan visszatérődik a balkáni útvonalra.

Hogy Orbán Viktor mit mondott az október 2-iki kvótareferendummal összefüggésben? Az más lapra tartozik. MARTOS PÉTER

1956

**A 2016. október 2-iki NÉPSZAVAZÁS végeredménye: RÉSZVÉTEL: 43,9%
A népszavazás érvénytelen.**

Brexit és a Balaton

Mi köze a Balatonnak a Brexithez? Ha a nyers számokat vesszük, akkor lehetne sok: El lehetne képzelni, hogy pár ezer Nagy-Britanniából hazaköltöző munkavállaló megoldaná a magyar tenger körül keletkezett pincérhiányt. Persze a számítás a felületesnél is felületesebb: Még ha London az Európai Unió elhagyása folyamán ki is tenné a három millió külföldi EU-állampolgár szűrét a szigetországból, még akkor sem lehetne a balatoni problémát a Brexitnek „köszönhetően” megoldani. Tudniillik alig van magyar pincér Angliában. A balatoni „hiánycikk” ugyanis Ausztriában dolgozik.

Hoffmann Henrik, a Balatoni Turizmus Szövetség elnöke elmondta a Sonline.hu nevű Internet-lapnak: idén több a diák, betanított munkás, családtag vagy akár külföldi vendégmunkás a tó menti vendéglátásban, mint a szaktudással rendelkező alkalmazott. „Előbb-utóbb hozzá kell szoknunk, hogy a Balatonnál is nemzetközi nyelven kell rendelnünk a csirkepaprikást.” Antalffy Gábor, a Kisoszló (a kiskereskedők és vendéglátók érdekvédelmi szervezete) ügyvezető elnöke el is magyarázta az okokat: Az uniós pályázatok által elősegített 960 órás szakképzés rendszeresen azzal végződik, hogy az utánpótlás fogja magát, és átmegegy a határon. Antalffy szerint elő kellene írni, hogy a végzősöknek meghatározott ideig Magyarországon kelljen dolgozniuk. De főleg versenyképessé kéne tenni a magyarországi vendéglátást, melynek első lépcsője a béremelés kellene, hogy legyen.

Ez a balatoni vendéglátás szempontjából elérhetetlen cél. Sok magyar lap írt már egész cikksorozatot a két ország közti áthidalhatatlan különbségekről. A Népszabadság szerint „Ausztriában egy pincér havonta átlagosan bruttó 1643 eurót keres, a borralaló 100 és 300 euró között mozog, s általában ingyenes étkezést is kap”. Ami osztrák viszonylatban rossz-közepes fizetésnek felel meg. Hogyan viszonylik ehhez a balatoni fizetés? A „Pénzcentrum” így számolta ki: „A szezonban reggeltől estig üzemelő büfékben egész nyáron 1200 munkaóránál összesen 800 ezer forintot keres egy-egy felszolgáló, a szakács pedig 580 ezret.” A 800 ezer forint alig több mint az ausztriai havi bér, ingyen étkezéssel – a Balatonnál négy vagy öt hónapra...

Nem kell csodálkozni azon, hogy Kelet-Ausztriában majdnem mindenütt magyar szakácsok, felszolgálók, a sápolyák környékén

szállodai alkalmazottak dolgoznak, sokan naponta vagy hetente a két ország között ingázva.

De ne csak a vendéglátásról és a turizmusról legyen szó. Ma már a feldolgozóipari cégek 70 százaléka a munkaerőhiányt tartja a növekedés korlátjának, mondta Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke szeptember közepén az 54. Közgazdász-vándorgyűlésen. Az okok között a képzési rendszer problémái és a közfoglalkoztatás mellett felvetette az elvándorlást és az ingázást is. A munkaerőhiány ugyan felfelé tornássa a fizetéseket, de azok csak kivételesen érik el az ausztriai szint 40 százalékát.

Ugyancsak szeptemberben a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) összesítette három statisztika eredményeit. A Magyar Nemzet által ismertett tanulmány alapján „a kép lesújtó: pont azok vándorolnak ki, akikre a leginkább szükség lenne itthon is”. Elsősorban az iskolázott fiatalok, azon belül a munkaerő-piaci szempontból legfontosabb szakmunkások és a diplomások hagyják el az országot. A tükröstatistikák összesített adatai szerint 2014 elején mintegy 330 ezer magyar állampolgár élt az európai célországokban. Németország volt a legkedveltebb: A külföldön élő magyarok 38 százaléka élt ott, 23 százaléka az Egyesült Királyságban és 14 százaléka Ausztriában.

A folyamat idén tovább erősödött: A második negyedévben már 55 ezer posztra nem találtak embert a magyar munkaadók. Aki vidéki munkahelyre mérnököt keres, már céges bérlakással kísérli meg a lehetetlent. Pont ezen a területen további romlás várható. A Világgazdaság egyik tanulmánya abból indul ki, hogy a következő tíz évben a német gazdaságnak százezer villamosmérnökre lesz szüksége az újonnan képzettek kivételével. „Várhatóan fokozódni fog az agyelszívás is.”

Ebben a helyzetben a magyar kormány egy Nyugat-Európából évtizedek óta ismert lépéshez folyamodik: Varga Mihály gazdasági miniszter szerint kerek 200.000 vendégmunkást kell behozni az országba. Így a közeljövőben tízezer számra érkehetnek ukrán munkások Magyarországra. „Az ehhez szükséges jogszabályokat a legnagyobb csendben módosították”, írta a Heti Válasz. Egyetlen feltétel: hiányszakmában kell dolgozniuk.

Főleg azokban, melyekből a magyar munkaerő kiáramlott – nem utolsósorban Ausztriába. M. P.

Két választás Németországban

A közelmúltban két német szövetségi tartományban zajlottak le helyi választások. Így szeptember 4-én a Keleti tenger melletti 1,6 millió lakosú Mecklenburg -Vorpommer-ban (MVP), valamint a 3,3 millió lakosságú Berlinben, szeptember 18-án. Mindkét választás meglepetést és csalódást okozott a két ú.n. Nagykoalíciós pártoknál, így az SPD-nél (szociáldemokraták) és a CDU-nál (kereszténydemokraták). Annál is inkább, mert mindkét párt nagyobb számmal szavazókat veszített. A két Szövetségi tartományt az SPD-ből és a CDU-ból álló nagykoalíció vezette.

Az SPD-nek mindkét tartományban megmaradt a vezető szerepe, de a CDU MVP-ban a harmadik helyre szorult a helyi Parlamentbe újonnan bekerült AfD, (Alternatíva Németországnak) nevű jobboldali párt mögött. Ez egy viszonylag új párt, amely egyre nagyobb szerepet kezd játszani és rövid időn belül bejutott 9 tartományi Parlamentbe. Az AfD egy jobboldali párt, amely főleg menekült/bevándorlóellenes politikájával lett közismert.

Az AfD választói nagy része, nem feltétlenül jobboldaliak, hanem olyan emberek, akik a társadalom szélére szorultak, illetve úgy érzik helyzetüket. Ez az életérzés jellemző főleg olyan területekre ahol jelentős infrastruktúrális lemaradások vannak, illetve ezek a közelmúltban keletkeztek. Itt az emberek sokszor úgy érzik, hogy elfelejtették őket. Ilyen területek gyakran vannak az egykori NDK területén.

Az AfD választói különböző pártok követői voltak, sokan a CDU-t támogatták, vagy más pártokat is, de vannak olyanok is közöttük, akik különböző okok miatt eddig nem mentek el választani. Az AfD főleg azzal érvelt, hogy a Szövetségi Kormány a pénzt nem a német lakosságra költi, hanem a bevándorlókra. Ez az argumentáció okozta nagyrészt a sikereiket. Hozzájárult ehhez, hogy a nagypártok is hibákat követtek el és nem, vagy alig vették észre az emberek hétköznapi problémáikat, Ez bekövetkezett kisebb pártoknál is, akik csak bizonyos számukra érdekes témákra koncentráltak.

A koalíciós tárgyalások már megindultak, MVP-ban úgy néz ki, hogy a veszteségek ellenére, más lehetőség hiányában ismét létrejön az SPD/CDU nagykoalíció ismételt szociáldemokrata vezetéssel.

Berlinben, ahol az SPD és a CDU is erősebb veszteségeket szenvedtek megszűnik a nagykoalíció és előreláthatólag létrejön az SPD vezetése alatt egy koalíció a Link Párttal (a volt szocialisták) és a zöldekkel.

A tárgyalások nem ígérkeznek könnyűnek. Ezek a választások érzékenyen érintették Merkel kancellárasszony pozícióját, aki több hibáját elismerte, de egy alapvető változást politikájában még nem nyilvánított ki. Ha a hátralévő tartományi választások Németországban 2017-ig hasonló eredménnyel járnak, mint eddig, akkor Merkel kancellári pozíciója kérdéses lehet. De az is igaz, hogy pillanatnyilag nincs utód a láthatáron.

HARSAY GY.

Határok nélkül

Kőrösi- és a Petőfi-program ösztöndíjasai Észak-Amerikában és Európában

(MTI 2016. szeptember 2.) Megkezdte értelmegőrző munkáját a Kőrösi Csoma Sándor-program és a Petőfi Sándor-program 127 frissen felkészített **ösztöndíjasa** – közölte a Nemzetpolitikai Államtitkárság az MTI-vel. Az államtitkárság idén negyedik alkalommal küldi a nemzeti ügyek iránt elkötelezett fiatalokat a világ számos országába annak érdekében, hogy megerősítsék az ott élő magyarok nemzeti identitását, támogassák a magyar–

magyar kapcsolatokat. Állomáshelyükön közösségi programokat szerveznek, történelmet és magyar nyelvet tanítanak, ösztönözik a magyarok közösségi életét és kapcsolattartásukat az anyországgal. Mint kifejtették: a Kőrösi Csoma Sándor-program keretében szeptember elsejétől az északi féltekén: az Egyesült Államokban, Kanadában és Európában 77 ösztöndíjas teljesít szolgálatot a következő kilenc hónapban.

A Rákóczi Szövetség identitásmentő programja

(Felvidék.ma, 2016. szeptember 2.) Jövő júniusig összesen 1850 szórványban, illetve 650 diaszpórában élő, magyar identitását őrző fiatalnak biztosít hosszabb-rövidebb magyarországi látogatásra lehetőséget a Rákóczi Szövetség. A legnagyobb határon túli magyarok ügyekkel foglalkozó magyarországi civil szer-

vezet a Kárpát-medencében mélyszórványban – vagyis 10% alatti arányban magyarlakta településeken élők között – közel egy éve kezdett magyar identitás-élénkítő programokba, hiszen a Kárpát-medencében a legutóbbi két évtizedben itt volt a legbrutálisabb mértékű a magyarság fogyása.

Révkomárom lehet a szlovákiai magyar katolikusok központja

(Felvidék.ma, hírek.sk, 2016. szeptember 3.) Szeptember 1-től Elek László utódjaként Kiss Róbert teljesít esperes-plébánosi szolgálatot Komáromban, emellett püspöki helyőnként is tevékenykedik, mert Orsch János érsek a helynöki hivatalt a városba helyezte át. Kiss Róbert tk. kanonok, püspöki helynök a hírek.sk-nak elmondta: „Az elmúlt négy évben kiemelt teendőim közé tartozott az érsek atya képvisellete a bérmlásokon, vizitációkon,

papírekollekciós összejöveteleken, hitoktatói találkozókön, zárándoklatokon, imatálalásokon. A komáromi jelenlétm lehetővé teszi, hogy aktívabban bekapcsolódjak a mindennapi pasztorációba és ezzel helynöki tevékenységem is hatékonyabbá váljon, közelebb kerülve a paptestvérekhez és hívekhez. Mint püspöki helynök az érsek atya elképzelése alapján szeretnék hozzájárulni, hogy Komárom a felvidéki katolikus magyarság központja legyen.”

Maradnak a szombat esti magyar szentmisék Középpulyán

A katolikus egyházban általánosan jellemző nagy paphiány tömbmagyar területeken sem könynyíti meg, a diaszpórában pedig kifejezetten megnehezíti a magyar lelki gondozás igényei szerinti biztosítását. Nemritkán csak komoly erőfeszítések és kompromisszumok árán sikerül a kérdést megoldani. A közigazgatásilag összetartozó Közép- és Felsőpulyán élő magyarok katolikus pasztorációjának jelenlegi helyzetéről Pál László, a Kismartoni Egyházmegye magyarokért felelős püspöki helynökét kérdeztük.

– Ghinari János atya, a közeli Oberloisdorf (Felsőlászó) plébánosa – aki összesen hat német nyelvű egyházközségben szolgál – már egy éve misézlik magyar nyelven Középpulyán a plébániatemplomban, havonta egyszer, szombat este. Hat plébánia-ján mellett ennél gyakrabban, ennél több helyen is elvárnap napokon erre nincs lehetőség. A többi elsőnti szentmiséket korábban a községi verbi szerzetes atyák végeztek és reményeink szerint ez így lesz a jövőben is – tájékoztatott Pál László. Hozzátette: a vasárnapi német nyelvű szentmisén a magyar közösségek lehetsége van anyanyelvén ekeelni. E mellett pedig ha még egy szentírási olvasmány és legalább egy hívek könyörgése is elhangzik magyarul, az nagyon sokat jelent a vasárnapi német nyelvű szentmise magyar résztvevőinek.

Felsőpulyán a ferences templomban jelenleg nincs magyar nyelvű szentmise, mondta el Pál László, arra a kérdésünkre pedig, hogy a nemrég Alsóőrrre került magyar plébános, Gáspár Adalbert bencés szerzetes atya szolgáltatása számíthatnak-e a pulyai magyar hívek, azt felelte: Adalbert atya, megbízatásának megfelelően, ellátja az alsóőri, felsőőri és őrszigeti híveket, ennél többet nem tud vállalni.

VARGA GABRIELLA

TÁMOGATÁSI KÉRELEM

Támogatási akciónk 2002. júniusi beindítása óta – ide értve az Őrség naptárunk révén átutalt adományokat – a Bécsi Napló 2016/4. számában közzétett 90.832,43 euró 2016. május 2-ig az alábbi hozzájárulásokkal növekedett

CSONKA Vince	80,00	DI. SZABÓ Barna	20,00
Dr. KIRÁLY László	10,00	összesen:	110,00

A támogatások eddig befolyt teljes összege 90.942,43 euró.

Hálás köszönet mindazoknak, akik támogatásukkal lehetővé teszik a Bécsi Magyar Otthon fenntartását, amely a legkülönbözőbb rendezvények, társas összejövetelek mellett a Bécsi Magyar Iskolának is otthonul szolgál.

Mag. Hollós József elnök Dr. Seidler Andrea főtitkár Tánczos Zoltán pénztáros

További támogatások az alábbi bankfolyószámlára utalhatók át: P.S.K., A1010 Wien, Georg Coch-Paltz 1, Bankleitzahl/ Bankirányítószám 60000, Zentralverband Ungarischer Vereine und Organisationen in Österreich, kontószám 7255731. IBAN AT55 6000 0000 0725 5731 BIC OPSKATWW

Az 1956-os magyar forradalom 60. évfordulójára tervezett ŐSZI MEGEMLÉKEZÉSEK

október–november (kivonat)

BÉCS

2016. október 2., vasárnap, 17.30-tól

Helyszín: 1060 Wien, Capistrangasse 2/15

Cím: „1956 – 60 év forradalma” – szavaleost.

(Tamási Áron Színház, Sepsiszentgyörgy)

2016. október 3., hétfő 19.00-tól

Helyszín: Collegium Hungaricum (Wien 1020 Hol-

landstr. 4), Duna-terem

Program: filmvetítés, cím: Vérrel és kötéllel (Erdélyi

János és Zsigmond Dezső dokumentumfilmje)

2016. október 6., csütörtök, 18.30-tól

Helyszín: Collegium Hungaricum (Wien 1020 Hol-

landstr. 4), Duna-terem

Pódiumbeszélgetés Dr. habil Kiss Gy. Csaba és Dr.

habil. Konrad Bialecki részvételével

2016. október 22., szombat, 17.00-tól

Helyszín: Collegium Pázmánianum (1090 Wien,

Boltzmann-gasse 14)

Program: szentmise az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozataiért a kápolnában, majd 18.00 órátol koszorúzás az aulában Mindszenty hercegprímás Bécsbe érkezésének 45.évfordulóján

2016. október 23., vasárnap, 16.30-tól

Helyszín: Bécs-Belvárosi református templom

(Wien 1010 Dorotheergasse 16)

Program: Őkumenikus megemlékezés a három ausztriai magyar keresztény közösség lelkeszeinek részvételével; koncert (a templomban), majd fogadás

2016. október 23., vasárnap, 19.00-tól

Helyszín: Theater Akzent (Wien 1040 Theresianum-

gasse 18)

A bécsi magyarok ünnepi megemlékezése az 1956-

os forradalom 60 éves évfordulója alkalmából

Program: Dr. Perényi János történész, Magyarország nagykövete ünnepi beszéde után pódiumbeszélgetés 1956-os szenttanúkkal

2016. október 28., péntek, 19.00-tól

Helyszín: Wiener Konzerthaus (Wien 1030 Lothrin-

gerstraße 20, Großer Saal)

Cím: A magyar szabadság éve – az 1956-os forradalom emlékére.

A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának koncertje

Program: Beethoven: Egmont-nyitány. Liszt: A-dúr zongoraverseny. Liszt: Les Préludes. Kodály: Galán-

tári táncok.

Jegyek korlátozott számban a chprotokol@collegi-

umhungaricum.at e-mail címen igényelhetők.

2016. október 30., vasárnap, 17.00-tól

Helyszín: Bécs-Belvárosi református templom

(Wien 1010 Dorotheergasse 16)

Program: Kétnyelvű hálaadó istentisztelet (magyar–német) ausztriai és magyar református lelkesek részvételével.

2016. november 4., péntek, 16.00-tól

Helyszín: Bécs, 1070 Museumstr. 7.

Cím: Az 56-os menekültek emléktáblájának megkoszorúzása

2016. november 14., hétfő, 19.00-tól

Helyszín: Collegium Hungaricum (Wien 1020 Hol-

landstr. 4), Duna-terem

Program: Filmvetítés Cím: Megáll az idő (Gothár Pé-

ter filmje, 1982)

2016. november 21., hétfő, 19.00-tól

Helyszín: Collegium Hungaricum (Wien 1020 Hol-

landstr. 4), Duna-terem

Program: Filmvetítés Cím: Hazatérés (Pigniczky

Réka dokumentumfilmje, 2006)

2016. november 24., csütörtök, 19.30-tól

Helyszín: Wiener Konzerthaus (Wien 1030 Lothrin-

gerstraße 20), Schubert-Saal

Program: 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi koncertsorozat a bécsi „Intonation” kortárs zenéi fesztivál keretében

Cím: Liszt Ferenc és Dukay Barnabás műveiből zongorán játszik Klukon Edit és Ránki Dezső.

2016. november 25., péntek, 19.30-tól

Helyszín: Collegium Hungaricum (Wien 1020 Hol-

landstr. 4), Duna-terem

Program: 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi koncertsorozat a bécsi „Intonation” kortárs zenei fesztivál keretében Cím: Az Accord Quartett játszik

BÉCS

2016. október 2., vasárnap, 17.30-tól

Helyszín: 1060 Wien, Capistrangasse 2/15

Cím: „1956 – 60 év forradalma” – szavaleost.

(Tamási Áron Színház, Sepsiszentgyörgy)

2016. november 28., hétfő, 14.00-tól és 2016. november 29., kedd, 10.00-tól

Helyszín: Collegium Hungaricum (Wien 1020 Hol-

landstr. 4),Duna-terem

Program: Tudományos konferencia Cím: Die internationalen Wirkungen der ungarischen Oktoberrevolution 1956

INNSBRUCK

2016. október 21., péntek, 19.00-tól

Helyszín: Innsbruck, Magyar Ház (Innsbruck 6020

Richard Wagner Str. 3)

Program: Ünnepi megemlékezés

2016.október 22., szombat, 13.00-tól

Helyszín: az innsbrucki Landhaus nagyterme

(Innsbruck 6020 Eduard-Wallnöfer-Platz 3)

Program: ünnepi megemlékezés a tiroli és innsbrucki politikai vezetők részvételével

2016. október 22., szombat, 16.00-tól

Helyszín: Innsbruck, Ursulinen-terem (Innsbruck

6020 Innrain 5-7)

Program: az innsbrucki magyar cserkészek és a tiroli magyar anyanyelvi oktatás gimnazista csoportjának közös előadása 1956 tiszteletére

2016. október 23., vasárnap, 11.00-tól

Helyszín: Innsbruck, Nep. Szent János-templom

(Innsbruck 6020 Innrain 31c)

Program: Szentmise, majd koszorúzás az emléktáblánál.

LINZ

2016. október 23., vasárnap, 9.30-tól

Helyszín: Felső-Ausztria tartományi székházának

udvara (Linz 4020 Landhausplatz 1, Landhaus, Arkadenhof, Altstad)

Program: rövid ünnepi program (beszéd, ima, vers) és emléktábla-koszorúzás.

2016. október 23., vasárnap 11.00-tól

Helyszín: Linz, Jó Pásztor plébánia (Linz 4030 Am

Steinbühl 31)

Program: űkumenikus istentisztelet az 56-os forradalom tanúinak diszbezésével, valamint tudomá-

nyos és irodalmi program.

GRAZ

2016. október 23., vasárnap, 15.30-tól

Helyszín: Graz, Dom und Kathedraikirche zum Hl. Ágydius (Graz 8010 Burggasse 3)

Program: Koszorúzás, majd űkumenikus istentisztelet és pódiumbeszélgetés az evangélikus Heil-land-templomban

2016. október 23., vasárnap, 16.00-tól

Helyszín: Graz8010 Kaiser-Josef-Platz 9.

Cím: Tűkőrcserepek az emlékezés jegyében

2016. november 3., csütörtök, 18.00-tól

Helyszín: Graz, a Városháza (Graz 8010 Haupt-

platz 1) ülésterme

Program: Graz és Pécs városainak ösztöndíjasai mutatják be az 1956-os forradalomról szóló tudományos munkáikat. Zenei program és fogadás.

SALZBURG

2016. október 22., szombat

Helyszín: a salzburgi Dóm Kórus próbaterme

Program: ünnepi megemlékezés (korabeli hanganyagok meghallgatása, koncert és fényképiálítás)

További részletek: www.salzburgi-magyar-koer.org

2016. október 29., szombat, 18.00-tól

Helyszín: St. Antoniuskirche von Padua Salzburg Itz-

ling (Salzburg 5020 Kirchenstrasse 22a)

Program: Mag. Ernst Pöttler városi plébános két-nyelvű ünnepi szentmiséje. Közreműködik: Dr. Friedler Magdolna (orgona); Johannes Holztrattner (orgona) és Mag. Zsuzsanna Kiss templomi kórusvezető (hegedű)

Az ezt követő agapé helyszíne: ABZ, (Salzburg 5020 Kirchenstraße 34).

LUZTMANNSBURG – ZSIRA

2016. október 23., vasárnap, 14 órától

Helyszín: Themen- und Skulpturenpark zu Flucht und Freiheit, a Locsmánd és Zsira közötti határát-

kelőnél

Cím: Előadásokkal és eszmecserevel egybekötött emlékünnepegs 56-os magyarokkal

MIT KÖVETELTEK A MAGYAR EGYETEMISTÁK 1956-BAN?

1956: Látomás

4. Az iparban alkalmazott normák teljes revíziója; a munkásság és értelmiség bérköveteléseinek sürgős és alapvető rendezése valamint a munkások létminimumának megállapítása

5. A mezőgazdasági beszolgáltatási rendszer új alapokra fektetése és a termények okszerű felhasználása; az egyénileg gazdálkodó parasz-
tok egyenrangú támogatása

Szimbólumokat érintő követelések (3)

1. A sztálini zsarnokság és politikai elnyomás jelképeké, a Sztálin-szobornak azonnali eltávolítása, s helyébe az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc hőseinek és mártírjainak méltó emlékmű emelése

2. A meglévő, a magyar népek idegen címer helyett a régi Kossuth-címer visszaállítása; a magyar honvédségnek a nemzeti hagyományokhoz méltó új egyenruha; március 15. és október 6. nemzeti ünnepé és munkaszüneti nappá való nyilvánítása

3. Teljes szolidaritás a lengyel és varsói munkásság és fiatalság felé a lengyel nemzeti függetlenségi mozgalommal kapcsolatban

Összesen: 15 alapvető reformkövetelés

Az október 23-i tüntetés ötlete a Bölcsész-karon született meg, s ezt az ötletet átvették a többi egyetemek is. Bölcsészek, jogászok és közgazdászok (mind a pesti oldalon) egyöntetűen a hangos, jelszavas, de békés felvonulás mellett voltak és a Március 15. teret (Petőfi Sándor szobrával a pesti oldalon) választották ki végcélnak. A műgyetemisták viszont a néma, békés felvonulás mellett döntöttek és a budai oldalon lévő Bem teret jelölték ki végcélnak.

Az október 23-i(kedd) tüntetést reggel 10 órára tűzték ki, de Piros László belügyminiszter nem engedélyezte. Tárgyalások kezdődtek az egyetemisták küldöttje és a Belügyminisztérium között és hosszas huzavona után végül délután 3 órára megengedték a tüntetést. A Március 15. téren, egy fiatal színész, Sinkovits Imre, elszavalta a Nemzeti Dalt és a kb. 15 ezer fős tömeg(főleg egyetemisták és tanárai) együtt zúgta vele a refrént. Innen aztán a tömeg a Bem-térre vonult és csatlakozott a már ott lévő műszaki egyetem, agrártudományi egyetem valamint a testnevelési főiskola hallgatóhoz. Itt Veres Péter író(volt koalíciós miniszter 1945 és 1948 között), a Magyar Írók Szövetségének elnöke, ismertette az írószövetség határozatát és hét pontba foglalta követeléseit. Ezután, Bessenyei Ferenc, a Nemzeti Színház művésze mondta el a Szózatot. Közben a tömeg állandóan nőtt, gyarapodott, s az egyetemistákon kívül már jelen voltak a Néphadsereg tisztjeinek különböző csoportjai, a délelőtti műszakból hazagyiekvő munkások, tisztviselők és értelmiségiek, úgy, hogy egy kb. 50 ezer főny, lelkes, tüntető tömeg zúgta be a

kis teret. Az egybegyűlteket elhatározták, hogy gyűlésüket Pesten folytatják, s átvonulnak az Országház épülete elé. Nagyon fontos kiemelni, hogy a tüntetések teljesen mentesek voltak mindenfajta antiszemita, rasszista és revizionista (Trianon) megnyilvánulásoktól.

Este 6-7 órától, az események irányíthatatlanná váltak, amikor a tömeg már kb. 200.000-re duzzadt, és a főváros három pontján folytatódtak. Legtöbben a Parlament előtt voltak, ahol Nagy Imrét akarták hallani. A Városliget mellett összeverődött tömeg az 1951-ben felavatott, 10 méter magas talapzaton álló, 8 méteres Sztálin-bronzszobrot döntötte le - lángvágókkal. A tüntetők harmadik csoportja a Bródy Sándor utcába, a Rádió épületéhez vonult, hogy az egyetemisták által megfogalmazott reformköveteléseket bemonassák. A Rádió vezetői ezt nem engedélyezték. A békésen tüntető tömeg kitarított kérése mellett, de ekkor valaki, a Rádió védői közül, a tüntetők közé lőtt. A tüntetők - az erősítésként küldött katonáktól kapott és zsákmányolt, illetve a közeli gyárak raktáraiból szerzett fegyverekkel - hamarosan ostromolni kezdték a Rádió épületét. A harc este 11 óra felé kezdődött, s reggelre a tüntetők győzelmével végződött. Ettől az időponttól kezdve, a békés reformmozgalom átalakult forradalomná. Közben a város számos pontján (Széna tér, Corvin köz, Baross tér) is fegyver

NEMZETKÖZI SAJTÓSZEMLE

Összeállította: FETES KATA

A világ legvékonyabb tornya

Dél-Anglia egyik legnagyobb és leghíresebb tengerparti üdülőhelye Brighton egy újabb látványossággal gazdagodott. A közelmúltban egy különleges kilátót építettek közvetlenül a tengerpartra.

A 161 méter magas torony a „British Airways i360” egy acélső, melynek külsején egy 18 méter átmérőjű fémvázaz üvegkorong emelkedik 137 méter magasba. A korongban egyszerre 200 személy gyönyörködhet a csodálatos panorámában. Az élmény 20 percig tart. A jegyek, felnőtteknek 13,50; gyerekeknek 6,75 fontba kerülnek.

A világ legvékonyabb tornyaként létrejött építmény álmát és tervét

David Marks építész 12 évig dédelgette, míg az végre Brighton és Hove közös tengerpartján valóra válhatott. A két város 1997-ben hozta létre a közös Brighton and Hove önkormányzatot, amely 2000-ben, a millenniumi ünnepségek keretében, city státuszt kapott a királynőtől.

A helyiek véleménye a toronyról nagyon különböző. Egyesek szerint „szörnyű”, mások szerint „fantasztikus, lenyűgöző, világszínvonalú” építmény. A város egy látványossággal mindenképpen gazdagabb lett, bármely okból is érkeznek oda a kíváncsi turisták.

Sok száz éven felüli él egy olasz faluban

Olasz és amerikai tudósok fél éven keresztül vizsgálták a dél-olaszországi Acciaroli faluska lakosságát. A kutatók arra kerestek választ, mi okozza, hogy feltűnően magas a 100 éven felüli lakosok aránya?

A természeti szépségekben gazdag cilenői partvidék falucskájában jelenleg 700 lakos él. Közülük 81-en már túllépték a 100. életévüket. Acciaroli és a környező települések lakói magas életkoruktól függetlenül immunisak a szívbetegségekre, a demenciára és más korral járó krónikus betegségekre is. Ennek az adrenomedullin hormon alacsony szintje az oka. Ancel Keys amerikai diétológus bizonyítékokat talált arra, hogy a mediterrán ételnek nagyon jó hatással vannak az egészségre. A halban, friss zöldségben gazdag étrendet kiválóan alátámasztja az olívaolaj és a naponta fogyasztott rozmarin. Ez utóbbi serkenti az agyi funkciókat.

Az érend okozza, az acciaroliak szervezetében az adrenomedullin hormon kisebb mennyiségű, melynek következménye az optimális mikrocirkuláció, azaz a nagyon jó kapilláris keringés. Mi a korosodó emberek véreirei degenerálódásra hajlamosak, addig a cilenői százon túliak érrendszere esetenként olyan, mint a húszéveseké.

A világ leggyorsabb számítógépe

Új kínai szuperszámítógép került a világ 500 leggyorsabb számítógépét tartalmazó lista élére. A Sunway TaihuLight a Nemzeti Szuperkomputer Központban működik.

A 93 petaflop sebességet elérő szerkezet 93 billiárd számítást végez másodpercenként. A peta előtag, a 10 tizenötödik hatványát jelenti. A flop szám (Floating Point Operations Per Second) pedig, a másodpercenként elvégzett műveletek számát.

Ezzel a kapacitással kétszer gyorsabb és háromszor hatékonyabb, mint az eddigi listavezető, a Kínai Haditechnológiai Egyetem által kifejlesztett Tianhe-2 (Tejút-2) 33,86 petafloppl. Ez utóbbi 2013 júniusában ugyanezzel a sebességgel került a leggyorsabb szuperszámítógépek listájának élére. Ezt követi az amerikai energiaügyi minisztérium szuperkomputere a Cray Titan, 17,59 petaflop másodpercenkénti sebességgel. Európa leggyorsabb számítógépe Svájcban, a luganói Supercomputing Centerben található, elsősorban kutatási projektekhez, például időjárás-jelentések készítéséhez használják. A világ-lista hatodik helyén áll, teljesítménye 6,27 petaflop másodpercenként. A hetedik helyen, a Saud-Arábiából származó, 5,53 petaflop másodpercenkénti teljesítményű Shaheen II nevezeti gép található.

Az új Linux-alapú szuperszámítógép 10,5 millió processzormagot tartalmaz és nagy mennyiségű adatok elemzésére, időjárási előrejelzések készítésére és fejlett ipari technológiához használják.

Tíz éve Kína meg csak 28 számítógéppel szerepelt a listán, és közülük egyik sem volt a leggyorsabb 30 között, az ázsiai állam a **szuperszámítógépek** történetében sokkal többet és lényegesen gyorsabban halad előre, mint bármely más ország.

Sokba kerül Afrika diktátoraival kooperálni

Szudán zsalonli próbálja az EU-t, hogy pénzügyi előnyöket szerezzen. A szudáni határ védelmére kirendelt Rapid Support Forces (RSF) dandártábornoka egy sajtókonferencián azzal fenyegetett, hogy megnyitja a határt Líbia felé, ha nem kap az EU-tól ellenszolgáltatást az embercsempészt elleni harcáért.

Most visszaüt a kooperáció, amit az EU menekültkérdésekben Afrika diktátoraival kötött. Szudán most elvárja, hogy rettegteget csapását az RSF-t megjutalmazza Európa, mert 2016-ban elfogták 808 illegális bevándorlót. Szudán Titkosszolgálatának fennhatósága alatt működő RSF túlnyomórészt a Janjaweed-lovascsapat korábbi harcosai közül toboroz. Tőlük retteg a civil lakosság, mert mint Da-furban, úgy a polgárháborús körzetben, Dél-Kordofanban meg most is fosztogatnak, gyilkolnak, erőszakolnak.

Ismét bebizonyosodik, hogy nem kifizetődő diktátorokkal titokban egyezményt kötni. Most fennáll a veszélye annak, hogy ebben az esetben az EU-nak kell adnia alkotmányos értékeit és szavahítheségét. 2016 márciusában egy bizalmas koncepció iratban az Európai Külgügyi Szolgálat, már figyelmeztetett, hogy presztízsvesztéségre éri az EU-t, ha az együttműködés Szudánnal nyilvánosságra kerül.

Csak a szeptemberben Khartoumban megtartott sajtótájékoztatót tették közzé, hogy Szudánnan járt egy EU-delegáció. Közös vállalkozást szándékoznak kidolgozni az ország határainak megvédésére és az emberkereskedelem megfékezésére.

Püspöki szinódust tartott a babiloni káld egyház

A káld, egy autonóm keleti katolikus egyház, mely elfogadja vezetőjéül a római pápát. Hívei elsősorban az asszírok (szírek) közül kerülnek ki. Az egyháznak nincs közvetlen kapcsolata az új-babilóniai káld néppel, nevüket a 15. században veték fel. Louis Raphael I Sako pátriárka az egyház krízisért ecsetelte az Ankawában, az Irak területén levő autonóm Kurdisztánban összeült rendes évi szinódust megnyitó beszédében. A pátriárka kitért arra, hogy politikai instabilitásban él az egyház már évek óta. Ennek, sajnos az egyháza néve is súlyos következménye van. A papok és szerzetesek, fokozottan saját érdekeiket tartják szem előtt, és egy jobb élet reményében elvándorolnak az országból.

A káld egyház feje beszédében kihangsúlyozta, hogy fokozott figyelmet kell szentelni a pappönévédek felkészítésére. A digitális kommunikáció terjedése sok veszélyt rejt magában. Ugyanakkor nagy lehetőségek is rejlenek benne például a lelkeségek közötti kapcsolatteremtés és a lelki segítségnyújtás területén. A személyes kapcsolatok megteremtését természetesen nem pótolja ez a kommunikációját, ezért szükség van találkozó szervezésére, hogy iraki papok más országokban szolgáló társaikkal és azok vezetőivel megismerkedhessenek és eszmecserét folytathassanak.

Sako pátriárka köszönetet mondott azoknak a plebiániaknak, melyek közössége, minden diszkrimináció nélkül segítette a kitlepítetteket. Kéri, hogy vezetése alatt álló egyház minden közösségre vegye ki részét a menekülők megsegítéséből és a felmerülő problémák megoldásából.

Összeomlott a kisebbik legzirai sziklaív

Marokkó egyik fontos természeti látványosságai a Legzira melletti sziklaívek. A kisebbik, a látványosabb valószínűleg az erózió következtében összeomlott.

Az Agadírtól délre az Atlanti-óceán mentén elhelyezkedő Legzira tengerpartját, a világ egyik legszebbeként tartják számon. A szikla-boltívek mágneseit vonzották a turistákat Legzirába. Egy séta a strandon, a naplementében gyönyörködve, hátterben a vörös boltívekkel, szinte minden turista programjában szerepel. Az évek során, a sziklaív Marokkó egyik emblémájává vált.

Az összeomlott vörös boltíven, az Atlanti-óceán erős hullámverésének hatására, már márciusban repedést figyeltek meg. A különleges természeti képződmény pusztulása jelentős visszaesést eredményezhet Marokkó idegenforgalmában.

BÁLVÁNYOSI NYÁRI SZABADEGYETEM 2016

Kárpát-medence legnagyobb szellemi fóruma 27. alkalommal került megrendezésre Tusnádfürdőn. A majd egyhetes rendezvénysorozat feledhetetlen élményt nyújtott minden résztvevő számára. 2016-ban résztvevői csúcsozt döntve közel 80 ezer ember látogatott el a rendezvényekre, és kellemes hangulatban töltötte az időt, e «kis szigeten». A műsorkínáló sokszínűségét mutatja, hogy az igazán komoly és mély mondanivalót tartalmazó előadások mellett, rengeteg lehetőséget adódott a kikapcsolódásra vagyok számára is.

23, különböző kérdésköröket felölő sátorban zajlottak a – néhány kivételtől eltekintve – interaktív rendezvények. A közönség nagy örömmel használta ki ezeket az alkalmakat, hiszen pontosan azért voltunk ott, hogy tapasztalatokat cseréljünk és a témában messzemenően tájékozott személyeknek tehessük fel, a bennünket leginkább foglalkoztató kérdéseket.

A Nemzetpolitikai Államtitkárság sátrában, – mely Bethlen Gábor sátor néven vált ismertté – került sor a Nyugat-európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének (NYEOMSZSZ) bemutatóközására. Az ernyőszervezetet három tagszervezetnek küldötték képviselték: Franciaország, Svédország és Németország. Elsősorban a jelenre és a jövőre összpontosítva mondtuk el terveinket, elképzeléseinket, melyek hasonlóak, illetve nagy mértékben megegyeznek minden tagországban: többek között a magyarságunk megtartása, az anyaország-hoz való kötődésünk erősítése és nem utolsósorban a magyar nyelvhasználat támogatása, fejlesztése.

Rendkívül hasznos gondolatnak tartom a bálványosi »tábor« megszületését, hiszen évről évre nemcsak egyre több látogatót vonz, hanem igen magas színvonalú előadások résztvevői lehetünk. A minőséget az is jól mutatja, hogy neves személyiségek fogadják el a felkéréseket és tesznek eleget a meghívásnak.

Kiemelkedően fontosak azok a fórumok, ahol lehetőség van a személyes találkozásokra, amelyeken keresztül bepillantást nyerhetünk egymás életébe, és megtudhatjuk miként járulhatnak hozzá ember-társaink életminőségének javításához; gondolok itt az árvízkarosultak megsegítésére, iskolaügy-tanzer programra, orvosi egyetemért vívott küzdelemre stb.

A külföldön működő magyar szervezetek, – ahogyan Tuszványosról szintén elmondható – kulturális fórumok is egyben. A találkozó idején kiváló színházi, stand-up comedy előadásokat láthattunk,

A Teátrum-kvíz alkalmával próbára tehetjük műveltségünket. A francia-sváji csapat, kiegészülve két anyaországi taggal, megnyerte az igen nehéz kérdésekből álló, a kb. 30 csapat részvételével lebonyolított vetélkedőt. A Kriza János nevével fémjelzett sátorban, vagy író-olvasó találkozó keretében beszélgethettünk a szerzőkkel.

A szórakozásnak igazi fesztiváli hangulatot teremtettek a szervezők. A nagykoncertek több 1000 embert vonzottak esténként a színpadhoz (Ákos, Ruza Magdi, Quimby)

A jogvédő és egyéb civil szervezetek sem hiányozhattak az oly számos palettáról, melyek tanácsokkal látták el az érdeklődőket. A gyerekek számára elsősorban a Magyar Posta és a Baross Gábor Közelkedési sátor közeledik, és bemutató játékaik voltak a leginkább közkedveltek, míg a fiatalok körében a Közlekedéssátor jelentette a kihívást. Míg a Wekerle Miklós sátorban a gazdasági és innovációs kérdésekről beszélgettek, a Kós Károlyban az autonómiaügy volt a központi téma. A Bánffy Miklósnak az »56-os forradalom- és szabadságharc kerek évfordulója, és a Márton Áron emlékévi tiszteletteljes megünneplésének elképzeléseiről, illetve annak megvalósításáról volt szó. Az Erdélyi Főiskolások és Egyetemisták, Székelyföldi Legendárium vagy akár az Erdély Cafe sátrai is ékes bizonyítékul szolgáltak az érteklend teremtő szándékának.

A média rendszeres és valószínű beszámolókat közölt az eseményekről. Ehhez mi is igyekeztünk hozzájárulni, az MTI, Kossuth Rádió, Pannon TV-nek adott interjúinkban elmondhattuk, a Bálványosi Szabadegyetemen szerzett élményeinket, s egyúttal hangsúlyozhattuk annak fontosságát.

Természetesen Orbán Viktor miniszterelnök és Tökés László Európa Parlamenti képviselő beszéde kapta a legnagyobb nyilvánosságot. A mai Európa helyzetével kapcsolatos gondolatok: bevándorlás és terrorizmus témái alkották a beszédek alappilléreit. Az elhangzottak alapján, én legfontosabbnak mégis azt emelném ki: „...azt akarjuk és ma aligha aharuknak többet, mint hogy Magyarországon biztos pont maradjon egy bizonytalan világban.»

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

DABIZS MERCÉDESZ, Franciaország

Ha bisztró, akkor „Budapest”

Elsőször egy kávéra tértem be városi sétám alkalmával. Leültem a kiszemelt asztalkához, és a kávémat szürcsölgettem. Roppanó szerencsénél éreztem magam, hogy van időm ülni, asztalnál elfogyasztani, miután konstátáltam, hogy sokan csak beszaladnak, s elvételre kéri a feketét. Az mindenesetre feltűnt, hogy ezen rövid időszak alatt lehetséges párbeszédet is igen barátságos hangvételűek. Sok itt a törzsvendég. Ezen tény tette indokoltá a bisztró bővítését. Több vendég befogadása vált lehetővé, és kitéljeseedett a Budapest Bistro szolid eleganciája. A barátságos környezetnek, kiszolgálásnak, a felszolgált ételek, italok minőségének köszönhetően sokféle ember megfordul itt. Például a korán kelőkötől a későn kelőkig. Igen, itt még ezt a szempontot is figyelembe veszik, hiszen teljes nyitvatartási idő alatt kérhető reggeli. Meg-

kóstoltam a Budapest reggelit, a szépen szervizított étel erőtelenen vonzotta a mellette elhaladó járókelők tekintetét. Persze a változás kínálat is vonzó ösztöveztve a helynek. Megtudtam, hogy az osztrák vendégek közül sokan itt ismerkedtek meg a nálunk már jó ideje elterjedt melegszendvicssel, s azok közül is a csipős vált kedvencük. Szívesen fogyasztják a Fertődi levendulaszörpöt, és lekvárt, a salátákat, a pékáru pedig Sopronból érkezik. S érkeznek a vendégek, a közelben szállást lévő turisták is szívesen reggeliznek ebben a kedves környezetben. A bisztró gasztronómiai kínálatához társulva a közeljövőben induló Jazz estekkel, irodalmi műsorokkal, s várhatóan magyar kézműves termékek bemutatásával várja szeretettel kedves vendégeit. (Budapest Bistro 1050 Wien, Pilgramgasse 10.)

HOLDASI-SZABÓ ZSUZSA

Világtörténelem és hétköznapi Bánátban

Egyedülálló forrásanyagból jött létre ez a könyv. A Várady család, három generáció óta, 1893-óta működő ügyvédi irodájának dokumentumai, periratai szolgáltatták az alapanyagot. A vajdasági kisvárosi Bagyacserek, (Zrenjanin) községteleben álló ügyvéd dinasztíjára megőrizte mindazokat a magyar, német és szerb nyelvű dokumentumokat, melyeket a család ügyvéd tagjai munkájuk során felhalmoztak.

A könyv a vajdaságiakról szól, ahol mint a nagypapa, úgy az apa és a fiú is túlélt egy háborút. A történelem is a régmúltban, a múltban és jelenben játszódik. E három korszak problémái látnak napvilágot keveredve, sokszor valamennyi egy oldalon. Az aktákban egyenként állnak egymás mellett magyarok, szerbek és németek, hiszen ők itt együtt élnek. A huszadik század jogi konfliktusa tünik ki ebben a többnemzetiségű kisvárosban. Felelevenednek az Osztrák-Magyar Monarchia mindennapi problémái éppúgy, mint a Szerb Királyság, vagy a későbbi kommunista Jugoszláviáé.

Betekintést nyújt a könyv abba a világba, ahol legfőbbként az ügyvéd az, aki az adott rezsimmel szemben álló polgárnak egyetlen támasza. Ahol gyakran megbőbőbentően azonosak az uszító hangok és sokszor kísértetiesen hasonló a jogások és a hétköznapi ember beszéde. Ahol gyakran nem veszélytelen az egyik, vagy a másik nyelv használata. Ahol a pontos megfogalmazás gyakran az életben maradás feltétele.

Várady Tibor elénk tárja a mindennapok történelmének, melyet a periratok hitelesen dokumentálnak. Megkapó részletekben elevenedik meg szemünk előtt egy változó történelmi kisváros élete, melynek minden részlete magával ragad az olvasót.

A mű német nyelvű változatát bemutatja a Böhlau kiadó 2016. október 5-én a bécsi Magyar Nagykövetségen.

Várady Tibor könyve, **Zoknik a csilláron, életek hajszalán** – Történeket az irattárból, **Magvető Kiadó, 2014, 270 o.**

Erzsébet von Kontz német fordításában: **Weltgeschichte und Alltag im Banat, Böhlau Verlag, Wien, 2016, 279 p.**

FETES KATA

1956 ÉS A MAGYAR ZSIDÓSÁG

A mai magyar társadalomban én sok belső feszültséget érzek. Véleményem szerint ennek a belső feszültségnek egyik oka, hogy nem múlt még el teljesen a bizalmatlanság a magyar zsidóság és a többségi társadalom között. Szomorú ez, mert 56-ban ilyen bizalmatlanság nem létezett, nem érdekel bennünket, hogy honfitársaink ősei kik voltak vagy mit tettek! Csak az érdekelt, hogy ők milyen emberek, mert tudtuk, hogy mindenki csak a saját tetteiért felelős. Nekem úgy tűnik, hogy ez ma nem teljesen így van. Még nem teljesen „emésztettük” meg a múltat, még nem jött létre a valószínű és a tényleges alapuló közmegegyezés arról, hogy mi is történt akár a holokauszt, akár a kommunizmus éveiben. Ma, a rendszerváltás után több mint negyed évszázaddal, mind a magyar zsidóságnak, mind a többségi társadalomnak, még mindig vannak tagjai, akik nem tudják, vagy ismerik el, a múlt ténylet, nem értették meg, hogy a „másik oldal” miért érez úgy, ahogy érez és nem értették meg az azt, hogy az őszinte megbékéléshez szükséges megérteni a „másik oldalt!” Szerintem azt a tényt kell továbbadni a felnövőben lévő generációknak, hogy a „másik oldal” túlnyomó többsége is jót akart, hogy a „másik oldal” is szenvedett és hogy csak úgy fogjuk tudni együtt élni mindannyiunk közös szülőföldön, ha megértjük egymást és megbékélünk egymással.

Tudom, hogy ezt az ország lakóinak túlnyomó többsége így gondolja, a megbékélés folyamatában van. Azt is örömmel hallok, hogy ma már az Izrael-ből hazatérők száma meghaladja a kivándorulókat, vagy azt, hogy ha megkérdezik tanultabb fiataljainkat, hogy ez vagy az zsidó-e, ugyanazt válaszolják, mint a nyugati fiatalok: „*kett érdekel!*”

De azért azt is tudom, hogy még mindig létezik mindkét oldalon, egy-egy elenyésző kisebbség, mely még mindig szítja a gyűlölködést.

A valódi és teljes megbékéléshez hozzásegít bennünket 1956 példája, az a tény, hogy az „*akt magyar velünk tart!*” üzenete mindenkihez szól és az, hogy erre a hívásra mindenki „*igennek!*” válaszolt. Igennek válaszoltak a Corvin Közben életüket áldozó cigány fiatalok is és igennel válaszolt az Auschwitzból utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

Számomra minden tekintetben hasznos volt a tusnádfürdői utazás, mivel rengeteg új kapcsolatra sikerült szert tennem és a már meglevőket megerősítenem. Ezek a személyes találkozások nélkülözhetetlenek az eredményes együttműködések kialakításához.

van arra, hogy a magyar zsidóság felnövőben lévő generációja, a vascora asztaloknál és az iskolák padjaiban ne csak Raul Wallenberg hősi áldozatáról halljon, de halljon a zsidóságért veszélyt vállaló keresztény magyar honfitársairól is. Halljon például arról a 823-nem zsidó magyar emberről, akik megkapták az izraeli állam legmagasabb, a „Népek Igaza” kitüntetését (angolul „Righteous among Nations”, héberül דִּיכָר הַטּוֹבָה), mely kitüntetés a Jad Vasem intézet ad olyan embereknek akik életük kockáztatásával mentettek zsidókat a holokauszt alatt. Ennek a 823 magyarnak a tiszteletére örökzöld fát is ültettek a jeruzsálemi Har HaZikaron-on (Emlékezés hegyén), mely fák azt üzenik, hogy: „*akt egy emberi életet megment, az egész világot menti meg!*”

Nem sorolhatom fel, hogy ez a 823 keresztény ember mit és persze még kevésbé a százezreket akik szintén tettek valamit zsidó honfitársaik védelmében, de megemlítem, hogy ilyen volt például a csehszlovák parlament egyetlen tagja Esterházy János is, aki 1942.május 15-én a 68/1942-es törvényt a zsidóság kitelepítéséről nem szavazta meg. Mindezt csak azért írom, mert a megbékélést szolgálja, ha az ilyen az emberekről többet hallana zsidó ifjúságunk.

Növekedne a zsidó ifjúságnak a többségi társadalom iránti hálája és bizalma, ha jobban ismerné az ilyen emberek tetteit

Mi jót mondhat a többségi társadalom a magyar zsidóságról?

Persze nem csak a zsidóságnak kellene többet hallani keresztény barátairól, szükség van arra is, hogy a többségi társadalom új generációja, a vascora asztalnál és az iskola padokban több jót halljon a zsidóságról, arról, hogy mit is kapott népünk zsidó honfitársainktól, mit adnak ők hazánkknak a múltban, de a jelenben is.

Fontos lenne ha tudnának például az 1848-ban a magyar szabadsáért harcoló zsidó önkéntesekről, vagy az 1956-ban, a hazaért életüket adó Anygal Pistákról, a Gimes Miklósokról, meg általában zsidó nagyjainkról, Nobel-díjasainkról.

Itt az ideje, hogy a többségi társadalom tagjai kevesebbet emlegessék a Kún, Szamuely, Rákosi, Gerő, Farkas, Révai, Gábor, Hegedűs, Vas, Nyers, Pirosvagy Acél neveket és többet az Anygal Pistákról. Sajnos amikor Anygal Pistát említem, akkor sokak szemén látom, hogy azt sem tudják kirol beszélnek! Növekedne a többségi társadalom ifjúságának a zsidó honfitársaink iránti bizalma, hálája és tisztelete, ha többet tudna hazaszerető zsidó honfitársainkról.

Itéljük el a mi oldalunk bűnös tagjait

Az szolgálja az igazi megbékélést, ha a „másik” oldal tagjai beszélnek többet a „mi” oldalunk nemes tagjainak tetteiről és mi feltárjuk és elítéljük a közülünk való bűnösök tetteit. Tudjuk, hogy szörnyűek voltak a deportálások is meg a kitelepítések is, tudjuk, hogy undorítóak voltak mind a náciakt, mind a kommunistákat kiszolgáló társutasok tettei, de a megbékélést az szolgálja legjobban, ha a magyar náci bűneit a magyar keresztények és a kommunista zsidók bűneit a magyar zsidók is elítélik.

A magyar zsidóság beszéljen többet a bűnös zsidókról

Hosszú és nehéz út a Brexit előtt

Két hónap telt el azóta, hogy Nagy-Britanniában szavaztak az EU-ból való kilépésről, azaz a Brexitről. De még mindig bizonytalan, hogy a szigetország egyrészt mikor hirdeti meg hivatalosan a kilépési szándékát, azaz mikor nyújtja be az EU-nak az erről szóló hivatalos nyilatkozatot. Másrészt az sem tisztázott, hogy meddig tart a kilépési folyamat. Az újonnan megválasztott miniszterelnök asszony Teresa May úgy nyilatkozott, hogy a Brexit marad Brexit, de úgy néz ki, hogy a kilépési nyilatkozat leadása az EU-nak ebben az évben már nem történik meg.

Úgy hírlík, hogy a nyilatkozat átadás csak a jövő év közepén lesz. Az ezt követő kilépési tárgyalások előreláthatólag két évet vesznek igénybe. Sőt, egyes szakértőketekn meg több időre lesz szükség. Érdekes az is, hogy feltételezhetően a brit Parlamentben nem zajlik le a szavazás a kilépésről, mint ahogyan eredetileg erről szó volt. Parlamenti döntés a Brexit ellen nem is változtatja meg a népszavazás döntését.

Eltekintve a brit kormányban fellépő véleménykülönbségektől a Brexit lebonyolítása óriási feladat, amelyre sem Nagy-Britanniában sem az EU-ban kellőképpen nem készült fel senki. Hiányoznak a megfelelő intézmények, illetőleg a személyek, akik ezt le tudják bonyolítani.

Nigel Lawson egykori brit pénzügyminiszter a Brexit támogatója azon a véleményen van, hogy a kilépésnek minél előbb meg kell történnie, mert a bizonytalanság káros volna. Brüsszelben is ezen a véleményen vannak. Londonban ugyan miniszterterület alakult az EU-ból való kilépés lebonyolítására, de a ténykedésről még nem hallani semmit. Ezzel összefüggésben Davi Devis miniszter megemlített bizonyos alapelveket, amelyekhez tartani fogják magukat, így a nemzeti egyetértést, a brit érdekek elsőbbségét, a bizonytalanság megszűntetését. Szóba került az EU-polgárok bevándorlása is. Ez lényeges probléma, amelynek a korlátozásába az EU valószínűleg nem fog beleegyezni, mert a szabad mozgás a szabadságjogok egyike. Ha Nagy-Britannia ezen a téren korlátozásokat vezetne be, akkor az EU valószínűleg lezárná a piacokat a brit áruk előtt. Emellett van itt egy másik lényeges szempont is. Az EU területén több mint egy millió brit polgár él. A brit korlátozások az ő státusukat is érintenék. Ezt jelentős kompromisszumok nélkül aligha lehet megoldani. Brit részről szabadkereskedelmet akarnak az EU-val megvalósítani. Ez viszont engedmények nélkül, különösen a munkaerők szabad mozgása vonatkozásában nem fog sikerülni. Ebben a kérdésben különösen Lengyelország tiltakozott a bevándorlás esetleges korlátozása és az emberek hazaküldése miatt, miután csaknem egy millió legújabbban bevándorolt lengyel él Nagy-Britanniában. May és Devis között máris alapvető ellentétek támadtak a kilépéssel kapcsolatban.

HARSAY GYÖRGY

120 új cserkészvezető

(KMCSSZ Sajtószolgálat) 2014. augusztus 4. és 14. között folytak le a Külföldi Magyar Cserkészszövetség központi vezetőképző táborai a Buffalótól kb. 2 órányira fekvő Sik Sándor Cserkészparkban.

Szövetségünk ebben az évben jobban kiemelte a szolgálat témáját kiegészítvén a sok vezetéssel foglalkozó előadást. A közös „nagyátörztű” mottojá-ként használtuk „a cserkész ahol tud, segít”.

Nyolc önálló táborban 352 résztvevő dolgozott a tiznapos vezetőképzésen. A 14–16 éves jelöltek kiépzésének középpontjában a kis csoportok, azaz őrsök vezetése, a 17–21 éves felkészítésben a nagyobb csoportok, vagyis nagy koordinálása állt. A 22 éven felüli jelöltek a cserkészszakosk vezetésének módszereit sajátították el. A táboron Angliából, Argentínából, Ausztráliából, Ausztriából, Braziliából, Kanadából, Németországból, USA-ból és Venezuelából

A kínai csúcstalálkozó, ahol May a világ nagyhatalmainak képviselőivel találkozott, némi meglepetést okozott számára. Obama kijelentette, hogy a kereskedelmi szerződés-ek megkötése az ázsiai országokkal és az EU-val fontosabb számára, mint egy szerződés Londonnal. A Japánok, viszont azt mondták Maynak, hogy a Brexit következtében a japán bankok és cégek viszont esetleg elhagyják a szigetországot és az EU-ba vándorolnak. Így az USA-val, Japánnal és Kínával nem könnyű kereskedelmi szerződést kötni, mert ezáltal csökken országuk gazdasági jelentősége Bár az USA érdekelt a Nagy-Britanniával való jó gazdasági kapcsolatokban.

Az EU mintegy 50 országgal kötött kereskedelmi szerződést. Ha a Brexit bekövetkezik, akkor Londonnak ezekkel az országokkal valószínűleg újabb szerződéseket kell kötnie. A helyzetet nehezíti az is, hogy sok USA és ázsiai ország Nagy-Britanniában lerakatokkal rendelkezik, amelyek az EU-ba szállítanak. Őket is érinti a Brexit. Így nincs kizárva, hogy ők is az EU-ba vándorolnak. Ha a kilépési tárgyalások elhúzódnának, akkor ez jelentős bizonytalansággal járna az érintett cégek számára.

A német sajtó szerint a brit kormány nem bocsátkozhat túl nagy reményekkel a kilépési tárgyalásokba. A jövő majd megmutatja az eredményeket.

A brit cégek és a külföldi kormányok részéről újabban növekszik a nyomás Londonra, hogy egy „puha Brexitet” hozzanak létre, amely nem emel gátakat az EU-országokkal való kereskedelem-ben. Az FAZ (Frankfurter Allgemeine Zeitung) arról számolt be, hogy az UBS svájci Nagybank a Brexit következtében valószínűleg több mint ezer alkalmazottját kivonná Londonból. Az UBS azon a véleményen van, hogy London utána is megtartja a pénzügyi központ szerepét, de nem lesz olyan jelentős, mint a Brexit előtt. Londonban, mint pénzügyi Központban ezzel kapcsolatban mintegy 700 ezer munkahely van. Ha viszont a Brexit következtében válságossá válnának az EU-val a kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok, akkor ez a megváltozott körülmények következtében más nagybankokat és cégeket is érint Európából és a tengerentúlról. Ezért alkalmazottait csakúbt Londonban csökkentik és át helyezik őket az EU-ba, Frankfurtba, Párizsba, Dublinba, vagy máshová. A megfigyelők azzal számolnak, hogy több évig fog tartani, amíg megegyeznek abban, milyen szabályok szerint fogják lebonyolítani a pénzügyi kapcsolatokat Nagy-Britannia és a kontinens között. Ez nagyfokú bizonytalanságot is jelent.

Eppen ezért sokan azon a véleményen vannak, hogy kétévi tárgyalás a kilépésről nem lesz elegendő. Maga a kilépés jogi keretei is egy jelentős téma.

A KÜLHONI MAGYARSÁGÉRT DÍJ ÁTADÁSI ÜNNEPSÉGE

Magyarország miniszterelnöke a külhoni magyarságért végzett áldozatos tevékenységet 1995. óta ismeri el. Az elismerés eleinte a Kisebbségért Díj nevet viselte és két tagozattal rendelkezett: a Hazai Kisebbségéért és a Külhoni Magyarságért Tagozattal. A magyarországi nemzetiségi törvény elfogadását követően a hazai nemzetiségek és a külhoni magyarok külön-külön díjban részesülnek. A Külhoni Magyarságért Díj alapításáról a 3/2011. (XII. 30.) ME rendelet döntött.

A rendelet értelmében a külhoni magyar közösségek érdekében a közéletben, az oktatásban, a kultúrában, a nemzet örökségének megőrzésében, az egyházi életben, a tudományban, a tömegtájékoztatásban, a gazdasági önszerveződésben kiemelkedő tevékenységet végző magyarországi és külhoni személyeknek és szervezeteknek a miniszterelnök – a nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes javaslata – évente 10 díjat adományoz. A díjak átadására minden évben Szent István királyunk ünnepe, augusztus 20-a alkalmával, idén augusztus 19-én, Budapesten a Magyarság Házában került sor gazdag keretműsorral.

A Külhoni Magyarságért Díjakat Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, valamint Potápi Árpád János államtitkár adta át.

Az idei díjazottak:

Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma, a magyar nyelvű oktatás megőrzésében és népszerűsítésében kifejtett másfél évtizedes tevékenységéért,

Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége,

Puss Sándor jezsuita (Szlovákia), a felvidéki és a kárpátaljai magyarság érdekében végzett szolgálataért,

Szóttes Kamara Néptáncgyűttes, a felvidéki magyarság érdekében kifejtett kulturális tevékenységéért,

Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, a vajdasági magyar kultúra területén végzett szerveztagező, Kárpát-medencei szinten is példaeértékűen gazdag és színvonalas tevékenységéért,

Zelei Miklós író, a kárpátaljai magyarságért, a kettézárt ikerfalu, Kisszelmenc és Nagyszelmenc történetének feltárásáért, a falu közötti határ megnyitásáért,

Antal Árpád András Sepsiszentgyörgy polgármestere, **Mezei János**, Gyergyószentmiklós volt polgármestere, **Hargita Megye Tanácsa tagja**, **Ráduly Róbert Kálmán Csíkszereda megyei jogú város polgármestere** és **Szöke**

Tizenhatedszer ’56-os diáktábor

Még az elmúlt évszázad utolsó esztendejében rendezett először Kiskunmajsaán a kárpát-medencei középiskolás diákok számára ötvenhatos táborot Pongrátz Gergely, a Korvin köz főparancsnoka. Az általa megteremtett ötvenhatos múzeumi emlékhely és a kivégzett bajtársak emlékeit őrző Csete György által tervezett Kapisztrán Szent János Kápolna mellett ifjúsági tábor is létesült, hogy a kárpát-medencei diákok egykori szabadságharcosok és történészek segítségével megismerhessék az igazi Ötvenhatot. Hogy felidézhessek a közelmúltat, nagyapáik hősi helytállásának idejét. Mert az újabb és újabb generációk hiteles tájékozódását segítve – vélte a Korvin köz főparancsnoka – módosítanunk kell a Kádár-kor történelemtanításának szándékos torzításait.

És jöttek a diákok az anyaországon kívül Erdélyből, Felvidékről, Délvidékről, Kárpátaljáról, mert ott még tudatosabb és következetesebb volt a történelemlahatítás. Nehéz feladatot vállaltak a tábor szervezői, Pongrátz Gergely és segítői. A társaiá szegődök, halála után szellemi örökségének őrzői. A diákok tizenhét esztendő azonban a diákok előtt gondosan titkolt nélkülözéssel, nehezen leküzdhető anyagi gondokkal telt, mert az egymást követő jobb- és baloldali kormányok egyike sem támogatta méltón Magyarországot páratlan ötvenhatos múzeumi intézményének működését. Az ebek harmincadjára hagyott, mert a pártok vetélkedésének kettő örökséget végül egy reformkori erőlködésű helybéli vállalkozó-család, a Sipos familia vásárolta meg, hogy az ötvenhatos múzeum, a Kapisztrán Szent János Kápolna és az ötvenhatos diáktábor továbbra is fennmaradhasson. Hogy továbbra is teret nyerhessen a Pongrátz Gergely által szervezett - s napjainkban fájoan hiányzó - cselekvő hazafiság.

KOZMA HUBA

KORA ÓSZI JÓ ÉS KEVÉSBÉ JÓ HÍREK SZERBIÁBÓL

Egyre több figyelem szegeződik egy kis vajdasági falucskára, Rábéra. A legutóbbi, 2011-es népszámlálási adatok szerint mindössze százhatvan élnek a szerb-magyar-román hármashatár csüskékben megbúvó egyutcányi településen. Itt próbál meg egyre több bevándorló bejutni illegálisan az Európai Unióba. A falucska központjában szinte naponta látnak migránst a helyiek. A bátrabbak bemerészkednek a portákra, behúzódnak a melléképületekbe. A temetőt is birtokba vették.

Néhány tíz kilométerre innen, a szerb-magyar határ mentén fekvő Horgoson ugyanez az állapot, de itt már a migránsválság kitörése óta. A helyiek nem győznek panaszkodni. A migránsok ugyanis áthaladnak a földeken, szinte letarolják. Leszedik a termést, nem ritkán még az éretlen gyümölcsöt is lecsupálják a fákról. Tönkremennek a gazdák, ha ez így folytatódik – mondogatják a horgosiak.

Szabadkán sem különb a helyzet. A befogadóközpont ugyanis a város szélén, szántóföldek közelében helyezkedik el. A tűzhelyek a környező földekben és kertekben szedett zöldségek főnek.

Elfőrdul, hogy több százan tartózkodnak a menedékhelyen. Ők is panaszkodnak. Fáznak, unják már az ételt, amit kapnak. Előbbjék a konzerveket, az élelmesebbek a piacokon árusítják a segélyszervezetektől kapott csomagok tartalmát. Vevő mindig akad, nem is egy, pilanatok alatt szétkapkodják a bolti árak töredékéért kapható árut.

Közben az ország újabb vissza nem térítendő támogatást kap a migránsválság kezelésére. Az Európa Tanács Fejlesztési Bankja 75 ezer eurót ad, a korábbi kettő és félmillió után. A segítség mellé dicséret is járt. Az intézmény képviselői szerint Szerbia jó példája annak, hogyan kell jól, felelősen és célirányosan felhasználni az ilyen támogatásokat.

130 dinár. Ennyi lesz a minimális órabér Szerbiában január elsejétől. 1 euró 6 cent. A 9 dináros, azaz 7 centes emelésen heteken keresztül folyt a vita, mire sikerült megállapodniuk a szakszervezetek, munkáltatók egyesületeit és kormányképviseelőit tömörítő tanácsnak. A szakszervezetek adatai szerint mintegy 300-350 ezren kapnak kézhez Szerbi-

ában minimálbért. Vagyis minden nyolcadik foglalkoztatott.

A Magyar Kormány által támogatott Vajdasági terület- és gazdaságfejlesztési program segítségével tízmillió eurót meghaladó, vissza nem térítendő támogatást ítélték oda vállalkozóknak, termelőknék, magánszemélyeknek. A napokban újabb 274 nyertes pályázóval kötött szerződést az illetékes Prosperitati Alapítvány. Most azok részesültek támogatásban, akiket korábban forráshiány miatt elutasítottak. Orbán Viktor magyar miniszterelnök és Pásztor István, a VMSZ elnöke ugyanis megállapodott abban, hogy 1,7 milliárd forinttal növeli a magyar állam a keretösszeget, így a lecsúszott pályázók számára is lehetőség nyílik projektjeik megvalósítására.

Gazdasági értelemben mozgásba lendült a vajdasági magyar közösség – fogalmazott a VMSZ elnöke. Szerinte mi sem bizonyítja jobban, hogy bár vannak olyanok, akik külföldre mennek, és ott keresik a boldogulás lehetőségét, bőven vannak olyanok is, akik itt maradnak, itt szeretnének érvényesülni, és jobb életet teremteni maguk és családjuk számára.

S bár mire a Bécsi Napló októberi száma az olvasók elé kerül, túl leszünk az október 2-i magyarországi kvótanépszavazáson, mindenféleképpen meg kell említenem a referendumsot megelőző hangulatot, kiemelve néhány történetét, hiszen ezek a momentumok nagyon meghatározóak a nyár végére, őszelőre. Szeptember közepéig regisztrálhattak az anyaországi kvótareferendumon való részvételhez azok a külhoni magyarok, akik a legutóbbi magyar országgyűlési választások előtt vagy azóta sem vették fel magukat a választói névjegyzékbe. 72 ezerrel nőtt a regisztráltak száma a 2014-es voksolás óta, azaz több mint 226 ezren iratkoztak fel. Szerbiából 30 ezren, Romániából 116 ezren, a kettős állampolgárságot tiltó országokból pedig 12 és félezeren.

A Vajdasági Magyar Szövetség Vajdaság-szerzte lakossági fórumokon, közösségi találkozókon ismertetve a migránsválság következményeit és tájékoztatta a lakosságot a népszavazás tudnivalóiról. Naponta két-három településen tartottak ilyen rendezvényt. A legnagyobb vajdasági magyar párt arra buzdította

a választókat, hogy szavazzanak nemmel. Pásztor István pártelnök ezt azzal indokolta, hogy a kvótareferendum nemzeti ügy, amely arról szól, hogy a magyar nemzet holnapután milyen körülmények között és hogyan fog élni. Egy fogalmazott, ilyen szempontból semmilyen meglepetés nincs abban, hogy a VMSZ teljes kapacitással beleállt ebbe a kampányba. A párt politikusai mellett közéleti és egyházi személyiségek, valamint történészek tartottak előadást Vajdaság számos településén. Lapzárta miatt arról most nem tudok beszámolni, milyen eredménnyel járt a Szerbiában élő magyar választópolgárok mozgósítása, de ha a közhangulat vesszük figyelembe, a regisztráltak jelentős része biztosan el majd szavazati jogával.

A migránstéma, a megélhetés és a menni vagy maradni kérdése mellett még egy téma határozta meg szeptember közepét Vajdaságban. A tartomány hagyományos jelképeinek használatáról szóló vajdasági képviselőházi döntés. Vajdaságnak a jövőben két cimere és két zászlója lesz. Az egyik az évek óta használatban levő tartományi jelkép, a másik pedig az ún. hagyományos. Erről egyébként már az előző parlamenti többség döntött, használatát viszont nem szabályozta. A képviselőház most pótolta ezt a mulasztását. Sok vád érte magyar körökben a Vajdasági Magyar Szövetséget, amiért támogatta ezt az indítványt, amely a tartomány hagyományos jelképévé teszi az 1848-ban elfogadott szerb háromszínű lobogót és cimert. A magyar párt álláspontja szerint viszont ha a magyar közösségnek Vajdaságban joga van ahhoz, hogy döntést hozzon a saját településeink magyar nevééről, a saját nemzeti szimbólumairól, amit meg is tett és ami mögött állami védelem áll, akkor nem csorbul semmiféle joga azzal, ha ezt úgy viszonzozza, hogy a többség irányába elfogadja azokkal a szimbólumokkal kapcsolatban, melyeket ők állapítanak meg. Az, hogy tiszteletben tartjuk a szerb többség által elfogadott hagyományos jelképeket, még nem jelenti azt, hogy megváltoztatott volna az 1848/49-es történelmek kapcsolatban történő nézőpontunk – fogalmazott a párt elnöke.

S egy jó hír a végére: fennállásának 10. évfordulóját ünnepelte a Pannon Televízió, az

Száll a madár

egyetlen médiaház, amely egész napos magyar műsort sugároz szinte egész Vajdaságban. A televízió mellett a Pannónia Alapítvány kerekében működik a Pannon Rádió, a Szabadkai Magyar Rádió és a pannontv.com internetes portál, ezen a honlapon előben követhetőek a műsorok, a régiók pedig visszakereshetőek. A Pannon TV az elmúlt években helyi televízióból regionális csatornává vált, a közösségi érteirő hírek és történészek mellett a globális eseményekről is beszámol. Működését az anyaország, a vajdasági magyar politikum és az országos kisebbségi önkormányzat, a Magyar Nemzeti Tanács támogatja. Bodzoni István igazgató, aki „földidőben” vette át az intézmény vezetését, az ünnepség alkalmából úgy fogalmazott, nem tudott volna elképzelni szebb utat a karrierje vége felé, mint egy Pannon TV-t felépíteni és irányítani, ehhez pedig nem csak a folyamatosan bővülő, gazdagodó műsorkínálat, a felújított műszaki berendezés, a magyar, a vajdasági és a szerb közmédiával ápoljt jó viszony, szoros szakmai kapcsolat és együttműködés járul hozzá, hanem az is, hogy a 140 foglalkoztatott túlnyomó része harminc évnél fiatalabb, ami hatalmas eredmény a nagymértékű elvándorlás közepette.

FEHÉR MÁRTA

MAGYAR MIGRÁCIÓ AZ EURÓPAI UNIÓBA – NÖVEKVŐ TENDENCIA, AGGASZTÓ JÖVŐ Nemzetközi konferencia Felsőpulyán

Az anyanyelv megőrzése, az anyanyelvű óvodák, iskolák megteremtése a nyugati magyar diaszpóra megmaradásának legfontosabb feltétele – rögzítették zárónyilatkozatukban az ausztriai, burgenlandi Felsőpulyán (Oberpullendorf) szeptember 17–18-án rendezett XIV. „Kufstein” Tanácskozás résztvevői.

A tanácskozást az **Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége**, a **Nyugat-európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége**, a **Közép-burgenlandi Magyar Kultúregyesület**, valamint **Felsőpulya városa közösen szervezte**. Az 1990 óta két-évenként, kezdetben a **tirolai Kufstein várában rendezett konferenciát** – innen az elnevezés – **évek óta Felsőpulyán tartják**, az idei tanácskozás témája az Európai Unió tagországaiba irányuló magyar migráció volt.

A Kufstein Tanácskozás a nyugati magyarság legfontosabb rendezvénye, amelyen jelen vannak az anyaországi és kárpát-medencei magyarság képviselői is. Idén 17 országból mintegy 300-an vettek részt a konferencián. Az idei – magyar, osztrák, német – előadók a magyar elvándorlás nyomán keletkező nemzetpolitikai kihívásokat, az integráció kérdését, a nyugat-európai magyar szervezetek helyzetét tekintették át.

Az európai migránsválság, a tömeges illegális bevándorlás háttérbe szorította az EU-n belüli, a szegényebb kelet-európai térségből a gazdagabb nyugat-európai országokba irányuló elvándorlás problémáját – mely Nagy-Britannia uniós kilépésének (Brexit) egyik legfontosabb oka volt –, de az előadók egyetértettek abban, hogy a két jelenség nem lehet összehasonlíthatni. Míg az EU-n belüli költözés, a munkaerő szabad áramlása az unió négy alapvető szabadságjogának egyike, az illegális migrációra ez nem vonatkozik. Az EU-n belüli belső vándorlásnak elsősorban gazdasági, megélhetési okai vannak, ami vi-

szont az illegális bevándorlásnak is az egyik fő mozgatórugója.

Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára üdvözlő szavaiban hangsúlyozta, hogy azok a magyarok, akik az elmúlt években elhagyták hazájukat, a jobb életkörülmények miatt mentek el. A kormányának kettős feladata van velük szemben: segíteni kell betago-lódásukat a diaszpórába, a nyugati magyar szervezetekbe, másrészt olyan körülményeket kell teremteni az anyaországban, hogy visszajöjjenek.

Az EU-n belüli magyar migráció létszámát nehéz meghatározni, mert ma a kivándorlás sokszor nem éltre szóló – állapította meg Dickmann Ádám, a Központi Statisztikai Hivatal munkatársa. Tény, hogy az elmúlt években évről évre növekedett a kivándorlás, melynek legfontosabb célszözága az Egyesült Királyság és Németország, illetve Ausztria. Melletük Svájc és Hollandia játszik még fontosabb szerepet.

2014-ben hivatalos statisztikai adatok szerint 200 ezer magyar állampolgárságú foglalkoztatott volt az EU-tagországekban, de ebből hiányoznak például a „feketén” dolgozók vagy az Ausztriába ingázó magyar munkavállalók. Az osztrák források 70 ezer hivatalos magyar munkavállalóról tudnak, miközben 130-150 ezer magyar tartózkodik huzamosan Ausztriában. Németországban évente 70 ezer magyar állampolgár jelentkezik be. Brit adatok szerint 87 ezer magyar tartózkodik huzamosan az Egyesült Királyságban.

Az adatokból kitűnik, hogy a többi kelet-európai országhoz képest, beleértve a nem EU-tagokat is, a magyarok aránya alacsonyabb. Ausztriában például csak a 7. helyen állnak, a románok, horvátok, szerbek, bosnyákok, törökök is megelőzik őket. Albániából a népességnek csaknem a fele távozott valamelyik nyugati országba, Bulgária, Románia,

Szerbia, Ukrajna, Grúzia, Szlovákia, Ausztria, Szlovénia mind a magyarok előtt vannak. Míg 2014-ben a magyar népesség 5,3 %-a távozott külföldre, addig ez az arány Albániában 44,1, Romániában 16,6, Szlovákiában 6,5, Ukrajnában 12,3, Szlovéniában pedig 7,7 % volt!

Mindezek ellenére a mai Magyarország legnagyobb problémája a rossz demográfiai helyzet mellett éppen az elvándorlás. Évtizedes távlatban hatalmas veszteség ez, és kérdés, hogy a népességfogyás, az értelmiség, a szakmunkások elvándorlása meddig nem okoz pótolhatatlan károkat. Igaz, hogy van bevándorlás is Magyarországra – 2015-ben a bevándorlók száma megegyezett a kivándorlókéval –, de jórészt határon túli magyarok érkeznek egyszerű honosítással, magyar állampolgárrókként, ami pedig a külhoni magyarság számára jelent pótolhatatlan veszteséget.

A nyugati magyarság megmaradásának két fő tartópillére, ahogyan azt Reményik Sándor erdélyi költő örökérvényűen megfogalmazta, a templom és az iskola. A magyar kivándorlók gyakran először az egyházakat keresik meg, a kivándorlás „hajótöröttjeivel”, a feketemunkásokkal, az okmány nélküliekkel is legtöbbször az egyházak találkoznak, a betegekkel, börtönben lévőekkel is ők foglalkoznak – emelte ki hozzászólásával Vencser László katolikus pap, az ausztriai idegen nyelvű pasztoráció országos igazgatója.

A magyarokkal az a legnagyobb baj, hogy sokszor önszántukból mondanak le identitásukról, a szülők nem helyeznek súlyt arra, hogy gyermeük megtanulja az anyanyelvet, mert úgymond „nincs haszna a magyar nyelvnek a gyerekek számára”. Pedig ahogyan Marion Göcs bécsi nyelvész mondta, „a magyarokhoz az osztrákok barátságosan viszonyulnak, ezért a magyar nyelvnek a jövőben nagyobb szerepet lehet és kellene kapnia Ausztriában. Többször kellene használni a

T. KOVÁCS PÉTER

TÓTH PÁL PÉTER

MIGRÁNSOK – MENEKÜLTEK

I. rész

Az elmúlt másfél évben, szinte a „semmi-ből” a társadalmi folyamatok, a közbeszéd egyik legfontosabb témájává, problémájává az európai térséget, közvetlenebbül az Európai Unió tagállamait érintő nemzetközi vándorlással/meneküléssel összefüggő kérdések váltak. Nem lehet ezen csodálkozni, hiszen a II. világháború befejezése óta nem volt olyan év, amikor – törvényesen, vagy a menekültügyi eljárás figyelmén kívül hagyva – annyi migráns/menekült jelent volna meg az Unió határán, mint a mögöttünk hagyott két esztendőben. Ez igaz! Abban az esetben azonban, ha tágabb horizontról tekintünk a menekültkérdésre – még akkor is, ha az azzal kapcsolatos valóságot nem igen kívánjuk tudomásul venni – tudunk két *mindaz, ami bennünket, az Unió tagállamainak állampolgárait ebben az összefüggésben érint, eltörpít a világban zajló hasonló folyamatok mellett.*

Akár tudomásul vesszük, akár nem, a *vándorlás – mint spontán és természetes népességmozgás – az ember léteével, mindennapi tevékenységével együtt járó, attól el nem választható folyamat, amely – különböző intenzitással, formában és módon – egy nép létrejöttében, fennmaradásában, társadalmi-gazdasági, politikai és demográfiai folyamatainak kiteljesedésében meghatározó szerepet játszik.* Ezeket a mozgásokat – az egyéni és egyedi szándékokkal és törekvésekkel összhangban, vagy ellenében – alapvetően a kibocsátó ország taszító, és a befogadó vagy célország vonzó tényezői: társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális folyamatainak sokasága befolyásolja, határozza meg. A vándorlás azonban – a kényszer vándorlás, a menekülés kivételével – csak abban az esetben válik valósággá, ha a migránsnak van hová mennie, ha vannak olyan országok, amelyek meghatározott feltételek mellett az útnak indult befogadják. A menekülésnek nem szükségszerű feltétele a befogadó ország „megléte”, mivel a menekülő szándékát saját biztonsága, élete határozza meg, s nem az, hogy lehet-e hová mennie, s ahová megy, sodródik, ott befogadják-e vagy sem. Sajátos ellentmondásnak látszik, de *mindazoknak az emberi jogainak tisztelete, védelme, segítése, mindazok oltalmazása, befogadása – nemtlő, vallástól, bőrszínétől függetlenül – akik valamilyen ok következtében menekülni kényszerülnek, elemi emberi (humanitárius) kötelesség.* Ezzel párhuzamosan azonban minden országnak, népnek megvan a joga, hogy (lehetőségeihez mérten) megfeleljen a fenti követelményeknek, nyelve, hagyománya, vallása, kultúrája, identitása megőrzése érdekében korlátozza azoknak a számát, akiket országába fogad.

Az útnak indulásra, a vándorlásra ösztönző tényezők közül ki kell emelnünk a migrációs hagyományok szerepét, azt az évszázadok óta tartó, keletről nyugat felé irányuló mozgást, melynek „lenyomata” szükségszerűen hatást gyakorol az újabb és újabb útra induló számdékaira. Említést kell tenni arról a migrációs „hagyományokon” nyugvó mozgásról is, ami- kor egyes országok vagy országcsoporthok nem csupán életszínvonalukkal, gazdasági jólétükkel, politikai stabilitásukkal jelentenek vonzerőt, hanem valamilyen szükséglet pl. munkacserhiány kielégítése érdekében önmaguk generációját a bevándorlást. Hasonló a helyzet abban az esetben is, amikor – s ez az utolsó két-három évtized „hozadéka” – a népességhiány pótlása, vagy a népesség előregedése mérseklése céljából segítik elő az útnak indulást és teszik lehetővé a migráns letelepedését. Ne feledjük azonban, hogy a migrációs mozgás – legyen az spontán vagy kikényszerített – csak sajátos, jellegzetes megnyilvánulási formája, következménye azoknak a mélyebben fekvő múltbeli s egyben jelenideji történelmi, vallási, gazdasági, politikai, kulturális okoknak, hagyományoknak, amelyek egy adott ország vagy egy nagyobb térség lakosságát vándorlásra készítetik, kényszerítik. Így volt ez a magyar néppel is, amely a Kárpát-medencébe való érkezésig jellegzetesen vándorló nép volt, s mint az jól ismert, a vándorlással, a meneküléssel, az idegenek befogadásával kapcsolatos tapasztalatai a honfoglalást, az államalapítást követő évezredben nemcsak nem szakadtak meg, hanem (napjainkig is beleértve) tovább gyarapodtak.

Visszatérve az Európát 2014 közpe óta érintő menekült áradathoz, joggal vetődik fel a kérdés: megtelt-e már migránssal/menekült-

Lengyel Ferenc

a hétszáz éves város

a főtéri templom megremegett – hol a falak hol a torony – óvatosan ujjongott a tömeg a történelmi látványson -

az érdes kövek egybemosódtak – feszült múltjukat újraélték – szétváltak a újból összerakódtak – emlékké és eleven képpé –

képsorok mozgtak s mintha velük – bennük a templom rezdült volna – az emlékeinknek volt végre helyük – felálltak és kinyújtózkodtak

kiléptek a képkockák mögül – s a toronyőr figyelt szüntelen – a templom darabjává tömörült – vele volt teljes a történelem –

látta a képek összomlanak – de a csöndben a sötétlő falon fölmagaslott egy szobornagy alak – a Főteret uraló Hatalom –

a késő esti templomfalon látszott – a történelem ide visszaküldte egy kőszá percre az igazságot – hogy szülővárosát köszöntse

250 éve halt meg Gregorius Joseph Werner

(Ybbs, 1693 – Kismarton, 1766)

Még a szakzenészek közül is csak kevesen ismerik Werner nevét, pedig a XVIII. századi egyházzene legavatottabb műelője volt Magyarországon. Haydn elődeként Esterházy Pál Antal herceg, a művészetek nagy pártfogója szolgálatában állott Kismartonban, mint hivatásos udvari karmester, zeneszerző és énekes.

Ifjú koráról, képzéséről nem maradtak fenn dokumentumok. Még születési dátuma is bizonytalan. Valószínűsíthető, Seitens-tettenben, vagy Melkben járt gimnáziumba. 1715/16-ban a melki apátság organistájaként működött, majd Bécsben, a Szent István dóm-ban kötött házasságot. Itt került kapcsolatba Johann József Fuxszal, az osztrák barokk zene kiemelkedő zeneszerzőjével és organistájával, akinek növendéke lett. Mesterétől elsajátította az archaizáló egyházzenei stílust.

1728-ban került az Esterházy családhoz, s csaknem négy évtizeden át irányította a hercegi udvar egyházi és világi, énekes és hangszeres zenéjét. Elsőrangú zenei kultúrát teremtetett. A zenészek fölött teljhatalmat gyakorolt, nemcsak szakmai kérdésekben, hanem a magaviselt területén is. Naponta tartott próbákat a zenekarral és az énekesekkel, s irányította, vezényelte az előadásokat. Ő vezette a hangszer- s kottatárat is. Zeneszerzőként ő írta az előadandó darabok nagy részét. Több mint 400 kompozíciója maradt fenn. Elsősorban egyházzenei műveket – köztük 46 misét, 2 Requiemet, több mint 50 Mária-antiphonát, 17 oratóriumot, számtalan motettát – írt, de fennmaradt többek közt egy szimfóniája, egy csellóversenye, egy vonósnégyese, triószonátája, orgonaversenye, valamint néhány humoros világi műve is.

MAGYAR BETŰK – BÉCSBŐL

Bár a magyarországi könyvnyomtatás rendkívül korán, 1473-ban megindult Budán, vagyis mintegy másfél évtizeddel Gutenberg találmánya után, nyomdabetűket csak a legutóbbi esetben metszettek nálunk. A fémbetűk metszése és öntése ugyanis külön kézműves mesterség volt, és kevés nyomdász értett hozzá. Ezért azután a legkorábbi idők-től kezdve a nyomdák külföldről szerették be a szükséges betűket: először Itáliából, azután Krakkóból, de leggyakrabban Bécsből. Nemcsak katolikus, hanem protestáns nyomdászaink is. Ezt azért kell külön kiemelnünk, mert Bécsben protestáns nyomda nem működhetett, ellentétben Magyarországgal, ahol viszont a protestáns (lutheránus és református) nyomdák voltak többségben.

16. századi prédikátor-nyomdászaink bécsi útja tehát nem volt veszélytelen. Amikor Bornemisza Péter író, reformátor és nyomdatulajdonos, Balassi Bálint nevelője, elkopott betűkészlete felújítása ügyében 1579 februárjában Bécsben járt, Johann Caspar Neubeck bécsi érsek utasítására vacsora közben elfogták. Három hét múlva a fogház ablakán át szökött meg, majd kalandos bujdosás után Beckő várában rejtőzött, és csak május közepén tért haza a Balassai várba Detrekőbe, ahol a várúr pártfogását élvezte és nyomdáját is működtette.

Néhány évekkel korábban nyomdáját éppen Bécsből menekítette tulajdonosa, Raphael Hoffhalter Magyarországra, Debrecenbe. Mindaddig, amíg protestáns meggyőződésűe miatt távozni nem kényszerült (1560), nyomdája egyike volt a császárváros legjelesebb offcináinak. Menekülésekor nem is tudta magával vinni teljes felszerelését, ezért valószínűleg kénytelen volt még rövid időre visszatérni esz-kőzeiért, nyomdabetűiért Bécsbe.

Keveséb meglepő, hogy az első magyarországi katolikus nyomda, a nagyszombati, ugyancsak bécsi eredetű. A bécsi jezsuiták nyomdáját vásárolta meg Telegdi Miklós prépost, így a Nagyszombatban 1577-től feltűnő nyomdabetűk korábban a bécsi jezsuiták kiadványain láthatók.

Minthogy azonban nyomdászaink a betűket külföldről vásárolták, amint láttuk nagyon gyakran Bécsből, ezért külön gondot jelentett a magyar nyelvű szövegekben előforduló jellegzetes ékezetes betűk pótlása. Ezt egyes nyomdászaink némi barkácsolással próbálták megoldani, mások pontos utasításokat adtak a betűmetszőknek, hogy milyen betűkre van szükségük magyar nyelvű szövegek nyomtatásához.

V. ECSEDY JUDIT

MAGYAR MIGRÁCIÓ AZ EU-TAGORSZÁGAIBA

A Felsőpulyai XIV. „Kufstein” tanácskozás (2016. szeptember 17–18.)

ZÁRÓNYILATKOZATA

Az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége 2016. szeptember 17-18-án Oberpullendorf/Felsőpulyán tartotta a XIV. „Kufstein” Tanácskozást. A „**Magyar migráció az EU-tagországaiba**” című konferenciát a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségével, a Közép-Burgenlandi Magyar Kultúregyesülettel és Felsőpulya városával közösen rendezték meg. Az esemény védnökei: Semjén Zsolt, Magyarország miniszterelnök-helyettese, Sebastian Kurz, Ausztria külügyminisztere, Muna Duzdar, kisebbségért felelős államtitkár (Ausztria), Potápi Árpád, nemzetpolitikáért felelős államtitkár (Magyarország) és Hans Niessl, Burgenland tartományi főnöke.

A tanácskozás megnyitóján *Szilágyi Péter* nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár a 2016. szeptember 12-én elhunyt Csoóri Sándort idézte: "A sokféle szakadt magyarságnak nem kell feltétlenül egyet-értentie, de értenie kell egymást".

Perényi János bécsi magyar nagykövet üdvözlétében ezzel összefüggésben arra hívta fel a figyelmet, hogy Ausztriában szükség lenne egy magyar-német nyelvű iskolára. Megígérte: „mindent, amit nagykövetként tehetek, meg fogom tenni, hogy egy ilyen iskola létesüljön”.

A másfél napos előadás-sorozat kezdetén *Holger Kolb*, a Német Integrációért és Migrációért felelős Alapítványok Szakértőtanácsának tagja, a „*migráció, mint politikai kihívás*” témájáról beszélt. Utána *Christoph Reinprecht*, a Bécsi Tudományegyetem tanára a migráció és az integráció szociológiai szempontjaival foglalkozott.

Ekkor került sor a konferencia keretében megtekinthető két kiállítás megnyitójára. Az *Alapítvány a Magyar Nemzeti Közöségek Európai Érdeképviseletéért David Bolond* fotóművész, *Erdély egy gyönyörű nő* című tárlatát mutatta be. Egy másik teremben az *Ausztriai Magyar Kutatóintézet* által összeállított „*1956 a sajtokban*” című kiállítás volt látható.

A kávészünet után *Lisa Fellohger*, az Osztrák Integrációs Alap munkatársa, munkájuk napi gyakorlatát ismertette. *Slík Endre és Szeitl Blanka* a budapesti Társadalomkutatási Intézet felismeréseiről számolt be „*Magyar migránsok Európában*” címmel.

Őket még két magyarországi előadó követte. *Dickmann Ádám* a magyar Központi Statisztikai Hivatal Vándorlatsztatisztikai Osztályáról az utóbbi évek Európai Unió belüli magyar migrációjáról beszélt. *Kántor Zoltán*, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatója, a nemzetpolitikai kihívásokat és a lehetséges válaszokat elemzte.

A szombati előadás-sorozat *Hollós József*, az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének elnökének az új migránsokról és az általa képviselt szervezetek speciális helyzetéről szóló beszámolójával végződött. A szombati napot a linzi *Márton Árpád Néptanácsoport* bemutatója tette még színesebbé. Ezután a *Közép-burgenlandi Magyar Kórus* burgenlandi és Vas megyei népdalokat énekelt.

Vasárnap a középpulyai plébániatemplomban Molnár Ottó prélátus, gráci magyar lelkes vezető a szentmisét.

A konferencia második napján *Deák Ernő*, a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek elnöke, a Bécsi Napló főszerkesztője a nyugaton megjelenő magyar nyelvű sajtó szerepe az integrációban címmel adott elő.

Marlon Göls, nyelvész is rámutatott arra, hogy az integráció a német nyelvtudás elsajátításával valósulhat meg. *K. Lengyel Zsolt*, a Müncheni Magyar Intézet Egyesület elnöke, a Regensburgi Egyetem tanára, a bajorországi minta alapján működő magyar nyelvoktatást mutatta be a németországi szóránnyokban.

A tanácskozás záróeseménye a vasárnap délelőtti pódiumbeszélgetés volt, *Nikolaus Berlakovich*, parlamenti képviselő, népcsoportok szóvivője (Osztrák Néppárt), *Hollós József*, a Központi Szövetség elnöke, *Jürgen Schabhüttl* parlamenti képviselő, népcsoportok szóvivője (Osztrák Szociáldemokrata Párt), *Szilágyi Péter*, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár, és *Szili Katalin*, miniszterelnöki megbízott résztvevőivel.

A tanácskozásen 17 országból közel 300-an vettek részt. A tíz előadást nagy érdeklődés kísérte, amit az előadásokat követő hozzászólások is mutatnak. Az előadások során elhangzott adatok különböző magyar, német és osztrák forrásokból származtak, ezáltal nagy különbséget mutattak. Egyben azonban azonos a felismerés: a migráció kérdéseivel tudományos alapon kell foglalkozni, de a felmerülő problémákat csak a gyakorlatban lehet megoldani.

A magyar kisebbség megmaradásának elengedhetetlen feltétele a magyar nyelv megtartása. Ez csak úgy lehetséges, ha magyar-német tanítási nyelvű óvodák, iskolák indulnak, ahol az új generációk elsajátíthatják a magyar nyelvet, a magyar hagyományokat. A konferencia résztvevői megegyeztek abban, hogy sokkal nagyobb erővel kell az irányú követelésükkel a nyilvánosság elé állniuk, hogy eredménnyel tudják elérni céljaikat.

A tanácskozás szervezői köszönetet mondtak Felsőpulya városának, valamint a támogató magyar és osztrák intézményeknek.

A tanácskozás résztvevői ismét felkérték az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségét a következő „Kufstein” Tanácskozás megrendezésére.

MITŐL FÉLT DÓZSA LACI?

Dózsa László az Újpest Színház színművésze és főrendezője. Érdemes művész. Jövő nyáron lesz kerek ötven éve annak, hogy a Színház- és Filmművészeti Főiskolán átvette a diplomáját. Azóta szinte minden napját a színpadon, forgatáson vagy a stúdiókámban tölti. Profi. Abban a világban él. Közel 400 televíziós filmben szerepelt. Kiváló szinkronszínész. A nagymamák és nénik még emlékeznek Jean-Paul Belmondo francia filmszilaslag szerelmes vágýkatá ébresztő, gyönyörű magyar hangjára. Az ő hangja! Dózsa Laci ugyanakkor ötvenhatos szabadságharcos. A „Szent uhancok” közé tartozott, ahogy Déry Tibor nevezte a Forradalom fiatal hőseit. Dózsa Laci a fegyvertársainak a bátorsága azóta is az ’56-os Forradalom egyik szimbóluma.

Laci viszont valamiért nagyon félt. Mitől? – Elmondom.

Nyar volt, verőfény. A budai kertvendéglőben, ahová felszólalónak szegődtem el szeptemberre, a vendégek körülültek a százados vén hársfák alatti asztaloknál. Dülledt képi, kövér sörisszak türelmetlenkedtek az újabb sörökért, mint mindig. Pedig ha már kiszült a hús, s a száklás elrikantotta magát a konyhában: *Sértésborda! Tepsis burgonyát!* annak a felszolgálása akkor sem tűrt halasztást, ha úgy ászta a placcon, mint Weissmüller. Frissen finom a sült, s a hasznos is nagyobb rajta, mint a gyárban számlázott sörökön.

Ekkor kibúg az egy Misztótfalusi Kis Miklóst új betűk metszésével. A neves erdélyi mester működése nemcsak a hazai betűmetszés megindulását, hanem egyik csúcspontját is jelentette.

Volt annak, hogy a vendéglős bevétele ne *csordogáljon* el a csálíngerek zsebébe.) Olykor, ha „hullt az égi csapadék” – ahogy Berda Jóska az esőt nevezte, s lanyhább lett a forgalom, jobban ráertem Erzsike-t, a nett és feltűnően szép asszonyt a múltjáról kérdezgetni. Mivel ő nem akármilyen asszony volt ám!

... 1939-ben, nagyon fiatalon a Népliget artistáinak családjába tartozott. Először a Müszinkör légtornász lett, majd *Fekete Böske* művészenben egy zsonglőr partnereként vált híressé. Szépen induló karrierjét a *Homo sovieticus* gonosztevők hatalomra jutása törte ketté, 1948-ban. A sztilánista partállam a még megtűrt vándorcirkuszokat az ún. Népszórakoztató Vállalat alá rendelte, és „elvi szempontú műsorpolitikát” írt elő számukra. A Népliget híres vurstligét, színes mutatványosbódéit minden eszköztárával (rekvizitum) együtt – széthordták, eloptáltak, lenyúlták. Ami maradt: államosították. Nem léphetett föl többé Fleit úr, a vak zenebohóc. Ócskavas lett Halmos úr cellovívedője. Kemény Henrik legendás bábfiguráit Bálint Endre képzőművész rejtette el a műtermében. Tyscher Erzsébet artistát és a férjét, négy apró gyereükkel „betelepitették” egy társberlökkel telezsúfolt, lepukkant bérkasznyá-ba, házmasternek.

Erzsike azokból a sötét évekbel természetesen csak a gyermekeiről beszélt. Különösen büszke volt az elsőszülött csemetéjére, Lacikára, akinek a háború után, már három éves korában műsorszámra volt a népligeti cirkuszban. Világzám!

Leiki gravitáció

Empátia

Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus Pécsen

A Pécsi Tudományegyetem (PTE) alapításának 650. évfordulójára rendezett ünnepségsorozatba illeszkedő kongresszuson a 24 ország 128 intézményéből érkezett mintegy ötszáz tudós adott elő, 40 szimpóziumon. A konferenciára valamennyi szomszédos országból, valamint például az Egyesült Arab Emírségekből, Dél-Koreából, Kínából, Japánból és az Egyesült Államokból is érkeztek tudósok.

Foglalkoztak egyebek mellett a nyelvi sokszínűséggel, magyar színháztörténeti kérdésekkel, a migráció jogi aspektusaival és a Kárpát-medence vallási kultúrájával is.

A kongresszuson megtartották a tanácskozási szervező **Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság** tisztújító közgyűlését is, amelyen a szervezet elnöki posztját tíz évig betöltő finn Tuomo Lahdelma leköszönt tisztségéről. Helyére a társaság **Andrea Seidler osztrák-magyar finnugristát választotta** meg. Az új elnök programbeszédében kifejtette: a kongresszusi munkára továbbra is szükség van, fontos feladatként jelölte meg, hogy a hungarológia nyisson a magyar kultúrával nem anyanyelvi szinten foglalkozók felé.

Andrea Seidler szerint fel kell lépni a nyugati világban tapasztalható, a hungarológiai programokat a gazdaságosság és racionalitás jegyében megszüntető tendenciák ellen.

A következő, IX. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszust Varsóban tartják.

Andrea Seidler pályája a filológus: nyelvi- és kultúratudományi stúdiumok (germanisztika, finnugrisztika, anglistika) mellett magyar irodalomtörténész lett. Az irodalomtörténeti érdeklődése predesztinált volt, hiszen a magyarországi német nyelvű szövegekkel, a 18. és 19. századi sajtótörténettel foglalkozott. A magyarországi német sajtó több korszaka, többféle típusa foglalkoztatta, a *Pester Lloyd*-tól az *Ungarisches Magazin*on át a *Pressburger Zeitung*ig. Az 1848 előtti német nyelvű magyarországi és bécsi sajtó repertóriumja is neki köszönhető.

Soha sem zárult be kedvenc lapjai világába. Ezért foglalkozott a sajtó társadalom-, irodalom-, és művelődéstörténeti aspektusával. Karl Gottlieb Windisch alakja irányította figyelmét a nagy személyiségek, a szervezők felé, és korszakonként kiválasztotta azt a személyiséget, aki a folyton változó elemzési nézőpontjainak megfelelt. Mert folyton változtak megközelítési szempontjai, hiszen egyszeresté mindig mással dolgozott együtt, másrészt a változó korban nem csak mi, de a kérdéseink is változnak. Sajtó-, és irodalomtörténetből kommunikációtörténet lett, aztán az informatikai világ jelenségeinek kutatása. A Felvilágosodás korától kezdődően a soknyelvűség és az irodalmi fordítás problémáit több programban kutatta, a tudós levelezés egyik kedvenc forrásává vált, Windischtól Lukács Györgyig. Soknyelvűség, kultúrák együttélése, kulturális öntudatok, centrum és periféria gondolkodása, mentalitása – így változtak nézőpontjai a magyar kultúra és művelődés történetét vizsgálva. Hangsúlyozta mindig: Pécs nem külföld, a magyar kultúrában, egy időben a főváros is volt, az ott éltek nem exulánsok, hanem ott-hon maradtak *(mutatis mutandis* persze).

Andrea Seidler csoportunknak. Számtalan kisebb kutatói csoportot irányított. Jó szervező, ezért több egyetemi adminisztratív poszton is helyt állt. Ha nem tette volna, az *Universitäts Wien, Institut für Vergleichende Sprach-, und Literaturwissenschaft* keretében működő *Abteilung Finno-Ugristik* hungarológiai programja nem lett volna sikeres. Itt a képzés teljes karriert kínál, az alapképzéstől, a mesteren át a doktoriig. Folyóiratokat szerkeszt (*WEB-FU; Hungarian Studies*), de részt vesz a bécsi magyar közösség életében is: az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének főtítikára, az Ausztriai Magyar Kutatóintézet elnöke.

ban, amikor Imre leszúrja. (Erzsike a szindarabot többször látta a Nemzetiben, ahol Sinkovits Imre alakította a bánt, Ronyecz Mária Gertrudiszt.)

– Elájultam! Amikor fölélesztettek, Lacika már mellettem szigogott. Ép volt a karja, Józsi vért már letörölgettek róla. Halbelék előadta, hogy mi történt, s filmen fölment a pumpa. Lacika eleven és a legakaratosabb magzatom volt, akit nem tudtam másképp figyelmeztetni, csak ha a fenékén porolom ki a nadrágját. Felkaptam a fakanalat! S ha egy légtonász megfogja a fakanál nyelét? A fiam tudom nem ejtem el. Megpördült, s uccu neki! Futott, amerre látott. Eh! Hamar utólertem, hiszen fiatal voltam még, alig multam huszenhárom éves.

Szöke, jóvágású férfi lépett be a vendéglő kapuján. – Nézze csak! Ott jón a fiam, Dózsa László. Ismeri?

A filmvászonról ismertem. Viszont tíz évvel később megtudtam a rádió Vasárnapi Újság c. műsorából, hogy Erzsike fia nemcsak gyerekkorától kezdve sokoldalú művész, hanem hős is: Ötvenhat őszén a „Pesti srácok” (és lányok) között harcolt a magyar szabadságért.

Aztán újra eltelt sok év, Pesten köszáltam a harcok helyén, nem volt már *ruszkitőlág* rég, s akkor az eszembe jutott...

Dózsa Laci nem rettent meg a sörényes oroszán kitátott szájtától. S nem szaladt el a kopasz Hruscsov bídós tankjai elől sem. Soha! Hanem? Dózsa Lacinak csak az édesanyja fölemelt fakanalától száll inába a bátorsága.

SZABÓ FERENC LÁSZLÓ

NEMZETÉPÍTŐ KÍSÉRLET

Alábbi sorok írója – akkor mint az Eötvös Collegium igazgatója – az 1989 nyarán (Bush elnök látogatása napján) újjáalakult MVSZ választmányának tagja, majd 1992, 1996, 2000-ben elnökségi taggá választva, az Anyaországi Régió utolsó elnöke volt, egyben a III–IV–V. Világkongresszus egyik szervezője. A recensens itt legszívesebben újabb fejezeteket toldana be ezekről a hallatlanul izgalmas évekről. Az MVSZ anyaországi régióelnökeként az MVSZ új elnökével 2000 nyarán az Anyaországi elnökséggel együtt felfüggesztetem az együttműködést, a válasz az Anyaországi Régió megszüntetése volt. Az MTA, a Duna TV és az Illyés Alapítvány elnökei részére „Pro Domo” címmel nagyobb személyes emlékeztést készítettem erről, s túlfeszítené jelen ismertetés kereteit, ha részletezném az eseményeket, vagy az én álláspontomat. Legalább egy m³ papírt őrzök az 1989 és 2001 közötti időszak irataiból s bár 2010-ben a Balaton Akadémia Szent György könyvek sorozatában kiadtam egy rövid személyes összefoglalást: „Egyöntetűségünk csodaszarvasa” címmel, – jelen kötet RETÖRKI-ben tartott nyári bemutatója volt az első alkalom 16 év óta, hogy nyilvánosan szóltam a Magyarok Világszövetségéről. (a Felvidek.ma és Preshaz.eu portálokon ez olvasható) Tudom milyen nehéz társadalmi összefüggéseket is bemutatni tárgyyszerűen, harag és részre hajlás nélkül.

Óriási anyagot feldolgozó, rendkívül alapos munka Bakos István kötete, melynek értéke az elmúlt negyedszázad történetét kutatók számára felbecsülhetetlen. Az első erény a hézagpótlás. Ilyen jellegű összefoglaló tanulmány e tárgyban még nem született. Kortárs résztvevők emlékezései, levéltári és sajtódokumentumok bőven rendelkezésre állnak – de objektív, az eseményeket tárgyilagosan bemutató összefoglaló munka nem készült. A másik érdeme, a személyes hitelesség, hiszen a vizsgált időszaknak a szerző fontos állami főtisztviselője – közszolgája – volt (ahogy a Püski kiadónál megjelent Köszölgálatban c. kötete címevel is ezt jelezte), akinek áttekintése volt a változások lényegi jegyeiről. A rendszerváltoztatást előkészítők szűk csoportjának tagja, aki nem vállalt

párt-politikusi szerepet az MDF létrehozóinak szűk baráti körébe tartozóként sem, hanem ifjúsága Eötvös Collegista eszményeire hűen, maradt a nemzetszolgálat tágabb világában.

Amikor Csoóri Sándor elnök hívására az MVSZ főtítkáráként a szervezet hivatalát vezette – egyben a legnagyobb magyar civil szervezet irányításában vállalt kulcsszerepet. Érthető hogy jelen munkának azok a részei kimunkáltabbak, adatgazdagabbak melyekről személyes ismeretei is vannak. A szerző személyes emlékei máig élő munkatársi kapcsolatait itt meghatározzák. Az első fejezetek történeti áttekintése a Kiss Dezső MVSZ levéltáros által összeállított kötetekből, egyéb összefoglalókból, a Bakos István által idézett gazdag anyagból könnyen összeállítható volt, – ez inkább a szerző szelekciós képességét tette próbára, hiszen nagy lehetett a kísértés, hogy belemerüljön és elmerüljön a kilencven előtti időszak gazdag irat és sajtó anyagában. Dicséretes, hogy a feladatot a szikár tények felvonultatásával az olvasót a lényegről tájékoztatva oldotta meg. Pontosan ismerte nemcsak minisztériumi főosztályvezetői munkája, hanem elsősorban korábbi kapcsolatait révén az MVSZ jelentőségét, tudta miért érdemes segíteni azokat, akik feltámasztásán, a ráakadó valós és hamis vádakból következő szenny eltávolításán fáradoznak. (Csoóri Sándor, Czine Mihály, Dobos László, Nagy Károly, Éltető Lajos, Cziganý Lóránt és mások meghatározó szerepe gondolk.)

Pungor Ernő műegyetemi professzor segítőjeként a Magyarok III. Világkongresszusa előkészítését a szervező bizottság főtítkáráként kezdtem. Pungor Ernő az Antall-kormány minisztereként látta az óriási ellenszemet és hivatalos közönyt, s 1992 tavaszán lemondott elnöki tisztéről, lehetetlennek tartva, hogy 54 év szünet után sikeres kongresszust tartsunk. Csoóri Sándor, az 1991 decemberében megválasztott elnök azonban le-tűzött egy zászlót, s akik hittünk a mozaikjaira töredezett nemzet újra egyesítésének történelmi esélyében, mellé, mögé álltunk. A szervező munkát kitűnő szakemberek és tanácsadók segítették. Bár Bakos István is köztük volt, de a kötetben ennek a munkának a részletesebb bemutatása hiá-

nyosabb, igaz, fontosságánál fogva a több mint fél évszázados szünet után ez volt a jégtörés, a legjelentősebb változás. Lánchidat nem, de egy pontonhidat építettünk. Elég a DUNA TV létrehozását, vagy a tucatnyi értelmiségi világtalálkozót említeni.

Az 1996. évi IV. Világkongresszus ezen az alapon, ezekkel a tapasztalatokkal építkezett és te-rebélyesedett. Ennek részletezése a tanulmányban – miután a szerző ennek tevékeny alakítója volt, természetesen alapos. A szerző főtítkári éveit alatt rendeződtek az MVSZ központ ügyei, vált szakszerűvé az ügyintézés, és sorra valósultak meg, illetve szilárdultak meg az MVSZ alközpontjai, alakultak Országos Tanácsai, s a taglétszám (egyesületi és egyéni tagjaink száma) millióra nőtt. Ez az időszak pedig a Horn-kormány ideje volt. Itt az adatok pontosak és részletesek. Az 1999-es év adatai kevésbé kimunkáltak, de ezt magyarázza, hogy már nem Bakos István a főtítkár, s a szerző most csak iratokból tájékozódott. Ezek a hiányok azonban feladattá tehetők, higgyük: lesznek akik meglátják a Példát. Az MVSZ történetének a 2000-es év volt a fordulópontja. Ekkor tartottuk a Magyarok V. Világkongresszusát nagy sikerrel, s két elnöki ciklus után – az alapszabály szerint – nem jelöltette magát Csoóri Sándor, akit a Vigadóban a küldöttek a Magyarok Világtalálkozók örökös elnökének választottak, s egy rendkívül zavaros fél esztendő alatt kettészakadt az MVSZ vezetősége, tagsága pedig töredékére olvadt. Az új vezetőség megszüntette az Anyaországi régiót, s nemzeti radikális pártként viselkedik. Immár ötödik elnöki ciklusát kezdi a jelenlegi elnök, aki a nemzet összefogására alkalmatlan személyiségével 16 év alatt jelentéltelené tette a Magyarok Világszövetségét.

A Nemzetépítő kísérlet – melyről most adatokat olvashatunk – minta a következő nemzedékeknek, igenis a spontán privatizációk, szabadrablások évtizedeiben akadtak becsületes hadnagyok, akik a nemzet legjobb erőinek összefogásáért, az öt kontinensen szétszórtan élő, nemcsak földrajzi, de vallási, politikai, kulturális tekintetben is megosztott magyarság egységéért dolgoztak. És első hívásunkra csatlakoztak az

MVSZ vezetéséhez a magyarság zászlós emberei – több száz kiváló halottunk közül csak néhányat említek: Boeselager Csilla, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat létrehozója, az Amerikában és itthon is intézménnyé vált Püski házaspár, a nemzet számadója Fekete Gyula, Nemeskürty Tanár úr, Tempfli püspök atya, tiszteletbeli elnökünk Sütő András, Bázalból Kovács Andor, Svédországból Jakabffy Ernő, és oly sokan, akik, hiszem, ma égi patrónusai minden tisztességes nemzetépítő és -örző szándékának.

Bakos István könyve azzal, hogy a vizsgált időszak minden fontos történelmi-társadalmi eseményével összhangban vizsgálta az MVSZ nemzetépítő kísérletét, s bőségesen dokumentálta adatokkal, tényekkel, felhasználva más kutatók állításait, eredményeit is – egyenlenségei ellenére – fontos, a kor kutatói és az MVSZ sorsát – jelenét és jövőjét is – szívükön viselő érdeklődők számára alapmunka, melyet egyik első olvasójaként ezúton is köszönök.

Bakos István: Nemzetépítő kísérlet. A Magyarok Világszövetsége kronológiája 1989–2000. RETÖRKI Könyvek 17, Antológia Kiadó Lakitelek, 2016, 462 old.

SZIJÁRTÓ ISTVÁN

BÉCSI NAPLÓ

AZ AUSZTRIAI MAGYAROK LAPJA

Kiadja az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége

Levelezési cím: A-1011 Wien, Postfach 358.

Web: www.kozpontiszovetseg.at
www.becsinaplo.eu

Tel./Fax: 00 43 1 532 60 49

E-mail: becsi-naplo@aon.at

Zweimonatsblatt der Ungarn in Österreich.

Eigentümer, Herausgeber, Hersteller und Verleger:

Zentralverband Ungarische Vereine u.

Organisationen in Österreich.

A-1010 Wien, Schwedenplatz 2/I/8.

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:

Bodzsóni István (Szabadka), Borbándi Gyula † (Budapest), Czellár Judit (Genf), Gömöri György (London), Kovács István (Budapest), Kovácsné Németh Mária (Győr), Kő András (Budapest), K.Lengyel Zsolt (München), Martos Péter (Bécs), Papp László (New York), Piri Zoltán † (Utrecht), Pomogáts Béla (Budapest), Sárközi Mátyás (London), Szabó A. Ferenc † (Budapest), Szakály Sándor (Budapest), Zakar Péter (Szeged).

SZERKESZTŐSÉG:

Benyák Mária, Böröndi Lajos, S. Csoma János, Deák Ernő (főszerkesztő), Fetes Kata, Kántás János, Radics Éva, Rumpler Diána, Varga Sándor.

GRAFIKAI SZERKESZTŐ: Uzsák Zoltán

GAZDASÁGI INTÉZŐ: Deák Sonja

BANKKONTO: 004-46793, BLZ: 20111, Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG., Hauptansta A-1010 Wien, Graben 21.

IBAN: AT572011100000446793 • BIC: GIBAATWW

ELŐFIZETÉS egy évre: Ausztriában 15,- Euro, Magyarországon 3000,- Ft, Nyugat-Európában 20,- Euro, vagy annak megfelelő összeg, tengerentúl 25,- Euronak megfelelő összeg, Szlovákiában egyes számok eladási ára: 1,50 Euro.

TERJESZTŐINK:

Amerikában: Andrew ReKay, 3996 Oakmore Rd.

Oakland, CA 94602-1856

E-mail, az újság számára: BecsiNaplo@yahoo.com

Bankátutalás: Hungarian Freedom Fighters Inc. San Francisco Area Chapter, 3996 Oakmore Rd. Oakland, CA 94602-1856

Angliában: Hungarian Book Agency, P.O.B 1956, Durham DH1 2GA.

Hollandiában: Kónya Melinda. Boerhaaveplein 124. 2343 LX Oegstgeest, 00-31-71-5154287.

E-mail: melindakonya@hetnet.nl

Kanadában: Pannonia Books Ltd., 472 Bloor St. W. 2nd floor, Toronto, Ontario M5S 1X8.

Magyarországon: Librottrade Kft., H-1656, P. O. B. 126, H-1173, Budapest, Pesti út 237. Bank folyószámla: KHB Rt. 10402166-21638181-00000000.

Németországban: Dr. Klement Kornél, BUOD, Ringstrasse 16, D-63128 Dietzenbach

Svájcban: Judit Czellar 13, Croix-du-Levant, CH-1220 Genève, e-mail: czellarjud@hotmail.com, 0227970854 – Postfinance, Julianna Judit Czellar, Compte: 12-165459-6

IBAN: CH13 0900 0000 1216 5459 6

Svédországban: Szöllősi Antal, S-127 24 Skärholmen, Box 176. PlusGiro Nr.: 756987-4.

Szlovákiában: Benyák Mária, SK-821 01 Bratislava, Datelínova ul. 9, e-mail: marcsa@live.com Bankszámla: SK6709000000000170127485

Névvel vagy betűjellel megjelent cikkekért szerzőik felelnek és nem feltétlenül fejezik ki a szerkesztőség véleményét. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Druck: Monocopy Bt.

H-9200 Mosonmagyaróvár, Juhar u. 16.

Magyarország 1956-ban

Magyarországra, de a magyarok körében szerte a világon, különösképpen 1956-ra gondolva mozgásba jönnek az emlékek és az érzelmek. Ez a megjegyzés természetesen azokra vonatkozik, akik erősen megfogytakozott számban még élő tanúi az akkori eseményeknek. És ezek a túlélők fontosnak tartják, hogy – ha máskor nem – legalább a kerek évfordulókon felidézzék, újfent köztudathozzák az egyik oldalon forradalomnak és szabadságharcnak, a másikon ellenforradalomnak, majd erősen tompítva sajnálatosnak minősített eseményeket.

Az innsbrucki Tyrolia Kiadó a kortársaktól függetlenül úgy döntött, hogy a közeledő 60. évforduló előtt időben színre lépjen a lényegében mégsem „örökzöld” témával. Amiklasszikus és egyben meghökkentően új, a két alkotó-szerző ötvözte. Az 1923-ban Bécsben született Erich Lessing felvételei bejárták a világot, olyannyira, hogy még hatvan év után is átható erővel bírnak, még akkor is, ha közben a nyomdai kivitelezés következtében bizonyos eltérések fedezhetők fel ugyanazon felvételek között, amik tíz évvel korábban mind az akkori kiállításon szerepeltek, mind pedig könyvalakban megjelentek. (Erich Lessing: Die ungarische Revolution, Wien 2006). Az eltérések részben a feliratokban is felfedezhetők. 2006-ban Lessing szövegábrázolásban is elmondta személyes élményeit, többek között hogyan lett belőle a magyarországi események folytán világhírű fotóriporter. Akár a tíz év előtti, akár a mostani összeállítást tekinti is a szemlélő, igazat kell adni azon véleménynek, hogy 1956 visszhangja éppen-séggel a riport szerepét is betöltő „pillanatfelvételeken” ismerhető fel, kísérhető végig. Lessing úgy látja, hogy a II. világháború után az 1956-os magyar forradalomról készült és a nyugati világban közzétett felvételeknek volt a legnagyobb hatásuk a közvélemény felrázásában, a tragédia méreteinek felismerésében és népszerűsítésében. Ezek a felvételek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy 1956 élő emlékezet maradjon Ausztriában is.

A Magnum fotográfusának képei önmagukért beszélnek, ezért elégséges és érthető a kísérő szövegek szűkreszabottsága. A tíz évvel korábbi kiadás és a mostani között a változásban az események és az utóhatások között lényeges eltérés fedezhető fel. Az első részben a kommunista min-

dennapok szemlélhetők vidéken és Budapesten. Ehelyett most inkább az előjáték hivatalos szereplői kerülnek bemutatásra. Tíz évvel korábban a Vermächtnis (örökség) fejezet néhány felvételétől eltekintve a képanyag a meneküléssel zárult, most azonban az akkoriakhoz a túlélők is csatlakoztak a rendszerváltozás utáni években.

Az említett képfeliratok bizonyos változásokon mentek át. Úgy látszik, az aktualizálás nem minden esetben találó. Három példa emelhető ki: a 2006-os kiadás 208. oldalán „elhagyott ágyú” látható Budapest külvárosában betárolással. A mostani kiadás 167. oldalán ugyanezen ágyú Sztálinváros/Dunaújvárosba került. Lehet, az utóbbi megjelölés a helyes, ellenben nem helytálló a várost a felkelés központjává avatni. 2006-ban a 157. oldalon sebesült felkelő áll a kamara előtt fiatal nő társaságában; a mostani kiadásban az a kiegészítés olvasható, hogy 10.000-re becsülhető a halottak száma. Majdnem kétdoldalas nagyításban (174–75. old.) magyar katona sapkáján nemzeti színű szalagot visel, mögötte magyar halottakat gyűjtő teherautóval. Eddig egyezik mindkét szöveg, ellenben a mostani kiadás azzal a megjegyzéssel egészült ki, hogy a szovjet halottak az utcán maradtak (152. old.)

A 2006-os kiadás szerzői Lessing mellet François Fejtő, Konrád György és Nicolas Bauquet. Ezt a feladatot most bevezető tanulmányával az innsbrucki születésű Michael Gehler (1962) osztrák történész, egyetemi tanár szakszerűen látta el egyszemélyben. Az enyhüléstől a magyar felkelésig 1953-1956 c. szöveget a szerző két korábban (2004, 2005) megjelent tanulmányának felhasználásával, ill. egybeszerkesztésével állította össze. Ennek a képekönnyvben újszerű lényege, hogy – érthető okokból – osztrák szemszögből világítja meg és magyarázza a magyarországi felkelést.

Az 1955-ben megkötött osztrák Államszerződéssel kezd, ami annál inkább is érthető, mivel a semleges Ausztria mintegy példaképül szolgált Magyarországon. Nagy Imre november 1-jei bejelentése szinte elképzelhetetlen lett volna az osztrák semlegesség nélkül, mindazonáltal jogi megalapozottsága az 1947. évi párizsi békeszerződésből levezethető, már ami a szovjet csapatok magyarországi ideiglenes tartózkodását illeti. Gehler magyar szempontból biztosan kevésbé

ismert érvelésében az osztrák követjelentésekre hivatkozik Budapestről, Varsóból, Belgrádból, Moszkvából, ezeket idézi, amik a felkelés kimenetelére nézve bizony nem éppen kecsegtetőek. Belőlük hűvösség, távolságtartás olvasható ki, nagyon is jőzanul ítélt meg az akkori politikai helyzetet. Összegezve ezekből az a tanulság szűrhető le, hogy túlságosan elrugaskodott a felkelők szenvedélyessége a józan ész diktálta mérlegeléstől. Amennyiben változatlanul hitelt érdemelnek az akkori osztrák diplomácia megítélései, a magyaroknak a lengyel utat kellett volna választaniuk, ügyelve minden olyan „túlhajtásra”, ami felborzolta a szovjet vezetésben a kedélyeket.

Mindez hatvan év távlatában sem lehet meggyőző, ha csak az akkori évek elkeseredését, a kommunizmus bármely válfajának elutasítását vesszük is alapul. Eltekintve a szerzők és a kiadó vállalkozó kedvétől már csak azért is figyelmet és elismerést érdemel ez a változatlanul rendkívülinek mondható dokumentáció, mert nagyban hozzájárul végül is közös közelmúltunk ébrentartásához, a magyarok felé pedig az örökös kínzó kérdés felvetésével továbbra is a válaszok keresésére ösztönöz.

Végezetül néhány megjegyzés a fentebbi 10.000 halalos áldozattal összefüggésben. Gehler mérlege így néz ki: 1956-1961 között mintegy 300 személyt végeztek ki, 35.000-et törvényerejűleg ítélték el és kerekén 20.000 személyt internáltak (24. old.). 1956. október és 1957. január között Budapesten kb. 2045, vidéken kb. 547, összesen kb. 2652 a halalos áldozatok száma (mek.oszk.hu). Az Ausztriában letelepült menekültek számát Gehler 70.000-ban adja meg (15. old.). Az osztrák belügyminisztérium 1959-ből származó adatai szerint 11.471 magyar menekült maradt Ausztriában (Friedrich Kern: Österreich: offene Grenze der Menschlichkeit, 1959, 68. old.).

A kritikus észrevételek nem csorbitják a tény: német nyelven fajsúlyos kiadvánnyal gyarapodott 1956 emlékezete. Köszönet Erich Lessingnek, Michael Gehlernek és természetesen a Tyrolia Kiadónak.

Aufstand, Revoluion und Freiheitskampf in einem geteilen Europa. Erzählt in Bildern von Erich Lessing und Texten von Michael Gehler. Tyrolia Verlag, Innsbruck 2015, 267 old.

DEÁK ERNŐ